14 EYLÜL 1977
Çarşamba

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

ZAMLAR ve TEPKİLERİ SÜRÜYOR

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ ZAMLARI PROTESTO EDİYOR

CHP' li 20 belediye başkanı "Zamlardan kurtulmanın yolu , 2. MC' den kurtulmakla olur" dedi

Halk feryat ediyor "Zamlardan perişan olduk"

• Haberi orta sayfada

Türk-İş Genel Başkanı DISK'in MESS işyerlerinde uyguladığı grevin ideolojik olmadığını söyledi

Ecevit' in zamlara karşı eylem çağrısından sonra Tunç da harekete geçti

Tunç "Hükümet aldığı son ekonomik kararlarla genel grevin gerekçesini hazırladı" dedi

- Halil Tunç "Demirel, halkın gözünün içine baka baka yalan söylüyor"
- Tunç, Türk-İş'te Yönetim Kurulu'nun değiştirilmesi için olağanüstü Genel Kurul istedi

ANKARA İSTA

Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç, dün yaptığı basın toplantısında, DİSK'in yürüttüğü MESS grevinin üç aydır başarıyla sürdüğünü belirterek, "Üç aydır süren bir direnişi sadece ideolojik olarak nitelemek ve karalamak ilkel bir davranıştır" dedi. Tunç, Türk-İş içindeki bazı fikir ayrılıklarının ortadan kalkması için, olağanüstü genel kurul istediğini de bildirdi. Tunç'un bu sözleri Türk-İş içindeki faşist kanadın temizlenmek istenmesi biçiminde yorumlanmakta. Öte yandan Türk-İş Genel Başkanı, hükümetin son zam kararıyla genel grevin gerekçelerini hazırlamış olduğunu da sözlerine ekledi. Tunç'un zamların bir genel grev gerekçesi olabileceği yolundaki sözlerinin Ecevit'in basın toplantısından hemen sonraya rastlaması dikkati çekti.

Tunç, dün düzenlediği basın toplantısında genel grev başladığı anda senatörlükten istifa edeceğini de tekrarladı ve şunları söyledi:

"Türk-İş genel grev kararı aldığı takdirde, dokunulmazlık zırhından sıyrılmak ve genel grevi yönetmek üzere senatörlükten istifayı kesinkes gerçekleştireceğim ve Türk-İş Genel Başkanı olarak genel grevin başına geçerek yöneteceğim."

• Haberi orta sayfada

Eyüboğlu "Özel müteahhitler zam kararnamesinin dışında bırakıldı"

CHP Genel Sekreteri "Yurttaşlarımızın mutluluğu Demirel' den ve 2.MC' den kurtulmasına bağlıdır" dedi

ANKARA (İSTA)

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri Orhan Eyüboğlu, dün yayınladığı yazılı demeçte son demir-çelik zamları ile aracıların, stokçuların ve ithalatçıların büyük yararlar sağladığını söylemiş, "Yurttaşlarımızın işinde ve evinde birliği, bereketi ve mutluluğu Demirel'in Cephe Hükümetinden kurtulmasına bağlıdır" demiştir.

Özel müteahhitlerin Demirel'in zam kararnamesi dışında bırakıldığını kaydeden Eyüboğlu böylelikle bu kişilerin eski fiyatlarla aldıkları demir-çeliği yeni zamlı fiyatlarla göstererek büyük kârlar elde ettiklerini bildirmiş, şunları söylemiştir:

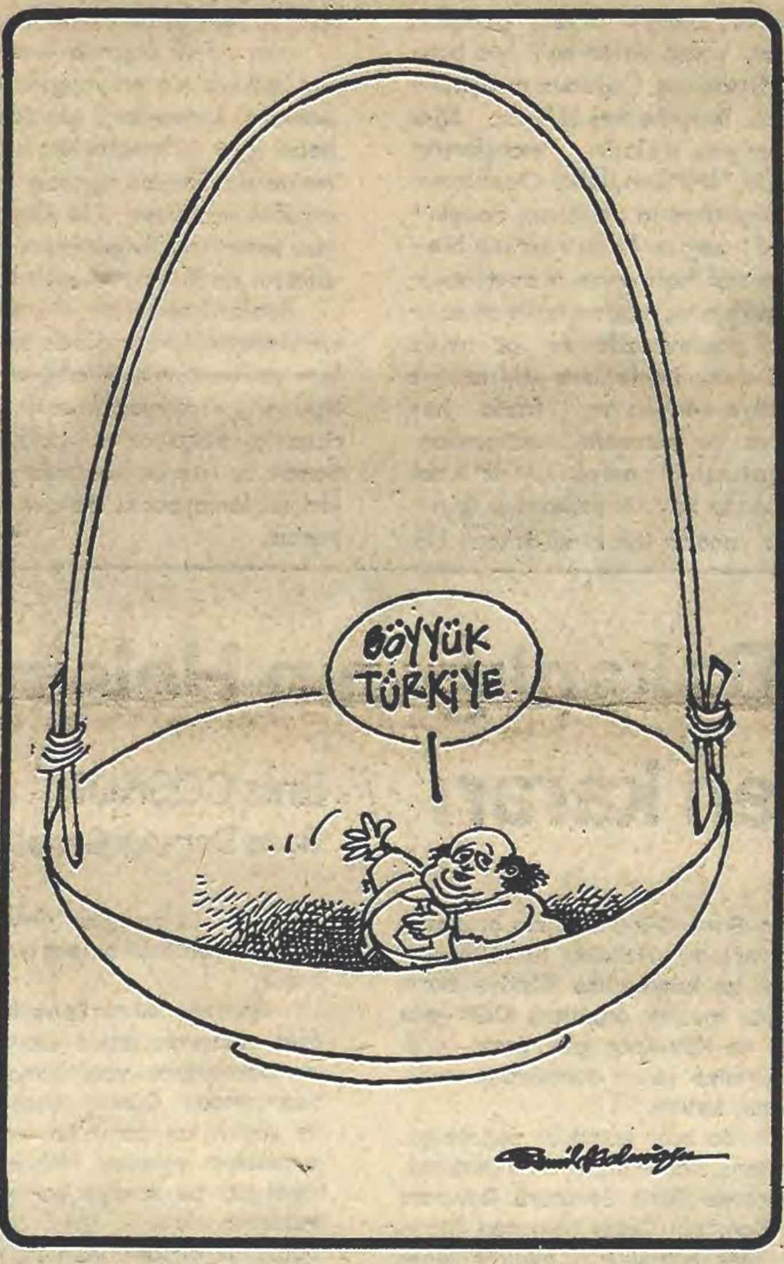
-"Sayın Demirel'in ikinci MC Hükümeti yaptığı son zamlarla demir-çelik ürünlerinin yurt içindeki resmi satış fiyatını dünyadaki serbest satış fiyatlarının yaklaşık iki katına çıkarmıştır.

Demir-çeliğe yapılan bu zam yıllardır bu işin karaborsasını Demirel hükümetlerinin gözü önünde yapan ve halkın sırtından büyük vurgunlar vuran aracılar, stokçular, ithalatçılar ve onların işbirlikçilerinden başka kimseye yarar sağlamayacaktır.

Özel müteahhitler, Cephe Hükümetinin kararnamesi dışında bırakılmıştır ve böylelikle bu kişiler eski fiyatla aldıkları demir-çeliği inşaat ve konut maliyetlerinde şimdiki zamlı fiyat üzerinden göstererek zaten fahiş olan kâr hadlerini halkın sırtından daha da arttıracaklardır.

Bunun sorumlusu Sayın Demirel'in başkanlığındaki cephe hükümetidir.

Devletin demir-çelik üretim tesislerine kendi bölücü politikasını sokarak buraları işgal eden ve işlemez hale getiren Demirel'in Cephe Hükümeti yaptığı zamlarla yurt içi fiyat yapısını alt-üst etmiştir."

DDY lokavt ilan etti

- Ilk uygulama Eskişehir Lokomotit Makine Sanayiinde oldu

ESKİŞEHİR (İSTA)

Türkiye Demir Yolları İşçileri Sendikası (DYF- İŞ)'in bir müddet önce Demir Yolları'nda almış olduğu grev kararına karşılık, DDY'nin lokavt uygulamaya başladığı ve ilk uygulamanın, Eskişehir' de Lokomotif Makina Sanayii işyerinde başlatıldığı bildirilmiştir.

DYF-İş Eskişehir Şube Başkanı Muhittin Yılmaz grev kararları ve lokavt uygulamaları ile ilgili dün bir basın toplantısı düzenlemiş, 21 Eylül tarihinde İstanbul'da demiryollarında greve başlanacağını, daha sonra grevlerin kademeli olarak tüm Türkiye'de yaygınlaşacağını açıklamıştır.

Muhittin Yılmaz, konuşmasına şöyle devam etmiştir:

"Bütün Devlet Demiryolları işyerlerinde grev kararı almış durumdayız. Grev kararları işverenlere tebliğ edildi ve işyerlerinin önüne de asıldı. Aynı şekilde Eskişehir'de Lokomotif Makine Sanayii işyerinde de grev kararı aldık ve işyerinin önüne astık. Ancak işveren, grev kararının asılışından hemen sonra lokavt ilan etti. Devlet kuruluşlarının işçilere sahip çıkması gerekirken, devletin kendisi işçileri işten atmış olacaktır. Biz bu durumu şiddetle eleştiriyoruz."

Sütlüce'de bir banka daha soyuldu

Sütlüce'de bir banka şubesine giren silahlı üç kişi banka veznesinde bulunan 65.000 lirayı alarak kaçmıştır. Banka personelinden alınan bilgiye göre saat 11.20 sıralarında bankaya giren stenli üç soyguncu, Banka Müdürü Şevket Dural'dan kasadaki parayı istemişlerdir. Bunun üzerine vezneye giren Banka Müdürü kasada bulunan 65.000 liraya yakın parayı soygunculara teslim etmiştir. Parayı alan soyguncular Feriköy Mezarlığı yönüne doğru kaçmışlardır. Resimde soyulan banka şubesi görülüyor. (Foto: COŞKUN ARAL)

Üniversitelerarası sınavların iptali olasılığı belirdi

ELEKTRİK KESİLMESİ NEDENİYLE SONUÇLAR HATALI BELİRLENDİĞİNDEN İZMİR'DE DAVA AÇILMIŞTI.

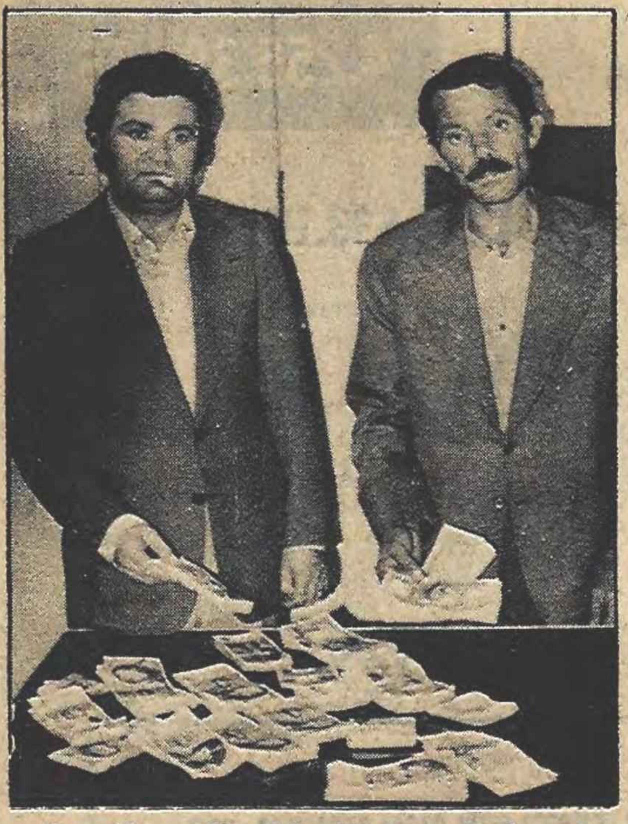
İZMİR (THA)

Üniversitelerarası seçme sınav sonuçlarının iptal edilme olasılığı belirmiştir.

İzmirli bir öğretim görevlisinin "Sonuçları değerlendiren elektronik makinenin elektrik kesilmelerinden doğan arızalar nedeniyle, sonuçların hatalı belirlendiği" iddiasıyla İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı dava önceki gün görüşülerek karara bağlanmıştır.

Mahkeme yargıcı Hüseyin Faysal Özay, verdiği kararda, üniversitelerarası seçme sınav sonuçlarının Ankara'da değerlendirilmesi nedeniyle, işlemin Ankara'da yapılması gerektiğini bildirmiş ve iddiayı inceledikten sonra üç kişilik bir bilirkişi heyeti kurulmasını savunan dava dosyasının Ankara Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesini uygun görmüştür.

Ankara Asliye Ceza Mahkemesi iddiayı yerinde görerek bilirkişi tarafından iddianın haklılık kazanması durumunda, üniversite seçme sınav sonuçlarının iptal edilmesi yoluna gidilecektir.

5 milyon liralık döviz yakalandı

Son aylarda artan döviz darlığı nedeni ile aramalar giderek yoğunlaştırılmıştır. Önceki gün Topkapı Anadolu Otogarı'nda şüphe üzerine çevrilerek aranan iki şahış üzerinde yaklaşık 5 milyon lira değerinde döviz ele geçirilmiştir. Polisler, Nuri Kıvrak adlı şahıs üzerinde 24.700 Alman Markı, 20.500 Hollanda Guldeni ile 5.500 Fransız Frangı ele geçirmiştir. Polis, Nuri Kıvrak'ın arkadaşı Kadir Yalagöz adlı kişinin yanında da piyasa değeri yaklaşık 4.000.000 lira olan çeşitli yabancı para ele geçirmiştir. Resimde yakalanan döviz karaborsacıları görülüyor. (Foto : Coşkun ARAL)

Sümerbank sözleşmesini kınamak için direnişe geçen 2700 işçiden 150 si işten atıldı

ANKARA-(İSTA)

Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası ile Sümerbank Genel Müdürlüğü arasında imzalanan toplu sözleşmeyi yeterli görmeyerek işvereni ve sendika başkanını kınamak amacıyla Kayseri Sümerbank Fabrikasında direniş yapan 2700 işçiden 150'sinin işine son verildiği bildirilmiştir.

Sümerbank'ta çalışan işçiler, işten atılmaların sonunun gelmeyeceğini, kıyımları yenilerinin izleyeceğini söylemişlerdir. Öteyandan işçilerin DİSK'e bağlı sendikalar ile ilişki kurarak, gelişmeler üzerine bilgi verdikleri öğrenilmiştir.

TMMOB ve 18 ODA ORTAK AÇIKLAMA YAPTI: "Bu iktidar enerji sorununa çözüm getiremez"

ANKARA (İSTA)

TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk, ülkede başgösteren enerji bunalımına sermaye iktidarlarının çözüm getiremeyeceğini belirtmiş, "enerji üretiminde kullanılan tüm kaynaklar kamulaştırılmalıdır. Elektrik enerjisi üretiminde fuel-oil santralları ve gaz tribünleri gibi dışa bağımlı ve pahalı üretim maddeleri terkedilmelidir" demiştir.

TMMOB ve ilgili 18 oda yaptıkları ortak açıklamada "Sorumluluk birey olarak kişilerin değil o kişilerin bağlı oldukları sınıflarındır. Dışa bağımlı bir enerji politikası izleyen egemen sınıflardır. Üzerinde konuşulmaktan kaçınılan nedenler var oldukça, sonuç değişik boyutlarda olsa hep yinelenecektir." şeklinde konuşmuşlardır.

Tunç "Hükümet aldığı son ekonomik kararlarla genel grevin gerekçesini hazırladı" dedi

MESS'e karşı grevdeki işçilere bayram öncesi 500 er lira dağıtılıyor

İSTANBUL (Özel)

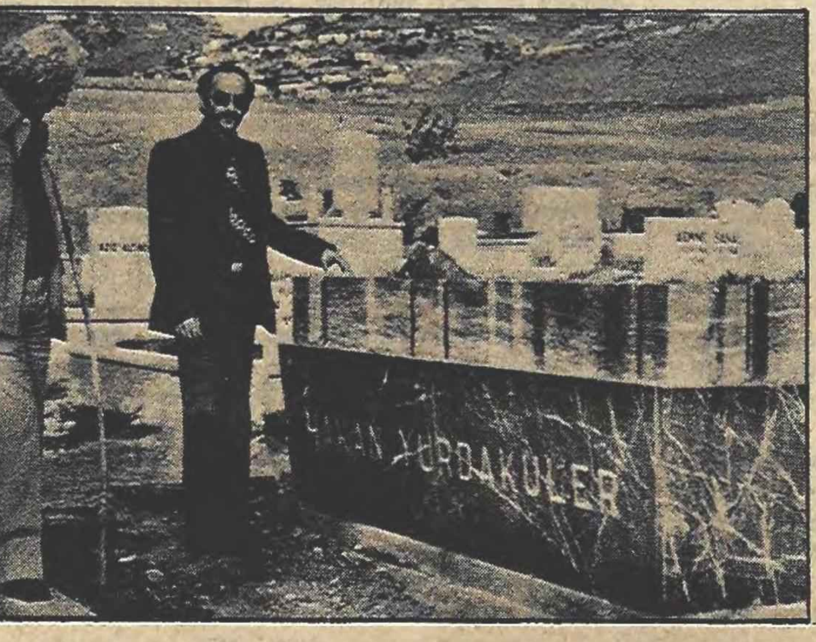
Grevdeki Maden-İş işçilerine bugün 500'er lira dağıtılacaktır. Bayram harçlığı şeklinde dağıtılacak bu 500'er lira ile, grevci işçiler aybaşından bu yana ikinci kez grev ödeneği almış olacaklardır.

DISK'e bağlı Maden- İş Sendikası yetkilileri, daha önce 29 Ağustos'ta grevdeki işçilere biner lira dağıtıldığını bildirmişlerdir.

Samandağ hükümet alanında bomba patladı, 1 kişi öldü

SAMANDAĞ (ÖZEL)

Samandağ'da hükümet binası alanında kimlikleri tespit edilemiyen kişilerce konan saatli bombanın patlaması sonucu 12 yaşlarında Semih Sahilioğlu parçalanarak ölmüş Necip Toplu, Ali Kara, Ali Şimşek ve Zekeriya Saf da çeşitli yerlerinden yaralanmışlardır.

Devrimci gençlerin mezarları faşist komandolar tarafından ikinci kez tahrip edildi. Güvenlik Kuvvetleri birincisinde olduğu gibi bu kez de yeterli önlemi almamıştı.

GEZMİŞ, İNAN, ASLAN, BARDAKÇI, ÇAYAN VE YURDAKULER' İN MEZARLARI BİR DAHA TAHRİP EDİLDİ

MHP'li Arabacı'nın cenaze töreni sırasında komandolar mezar taşlarına yeniden saldırdı

ANKARA (ANKA)

Devrimci gençlerin Yenimahalle mezarlığındaki kabirleri, MHP'li bir grup tarafından ikinci kez tahrip edilmiştir.

Üç gün önce Ankara'da öldürülen MHP Yenimahalle Gençlik Kolları üyesi, Erdem Arabacı'nın cenaze törenine katılan bir grup MHP'li, törenden sonra, devrimci gençlerin mezarlığına yönelmişler ve Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan Mahir Çayan, Ulaş Bardakçı ve Hakan Yurdakuler'in mezar taşlarını kırmışlardır. MHP'li grup, mezarları tahrip ederken, "Kahrolsun komünistler", "Hepinizi mezara göndereceğiz" gibi sloganlar atmışlardır. MHP'li Erdem Arabacı için Yenimahalle Mezarlığında düzenlenen cenaze törenine MHP'li bazı parlamenterler de katılmışlardır.

Yenimahalle Mezarlığında gömülü gençlerin mezarları, bir süre önce, gene MHP'nin bir cenaze töreni sırasında aynı şekilde tahrip edilmişti. Bu, Yenimahalle Mezarlığındaki ikinci tahrip olayı olmaktadır. Güvenlik görevlilerinin önceki cenaze töreni sırasında, mezarlıkta yeterince önlem almadıkları belirtilmektedir.

2. MC'nin kuruluşuyla zamlar aldı başını yürüdü. Daha hükümetin yaptığı zamlar açıklanmadan, işverenler ve tüccarlar kendiliklerinden birçok maddeye zam yaptı, ardından resmi leri geldi, şimdi de bunların bütün fiyatlara zincirleme katlanması devam ediyor. Halkın yaşamak için ihtiyacı olan her şeyin fiyatına zam yapılıyor.

İşbirlikçi tekelci sermayenin bunalımı ve bunu daha da derinleştiren aşırı kâr hırsı öylesine azgın ki, aylarca kurulması için bin dereden su getirilen MC, daha güvenoyu almasının "yorgunluğunu bile çıkaramadan", zam yapmaya koyuldu. Bir yandan uluslararası tekelci sermayenin zorlamaları, bir yandan yerli parababalarının MC'yi iktidar yapmanın faturasını hemen tahsil etmek istemeleri, hükümettekileri zamcılığa başlattı. Bunun arkasından para değerinin resmen düşürülmesi gelecektir. MC bunu yapmadan sömürücü çevrelerin istemlerini karşılamış olamaz. Devalüasyon kaçınılmazdır.

İşçilerin, köylülerin, memurların istemleri ise karşılanmadan devam edecektir. Yoksullar daha yoksullaşacak, üstelik sayıları artacaktır. MC bunun için iktidar olmuştur.

Ne var ki, MC'nin vazgeçilmez ortağı MHP bu zam furyasından hiç haberi yokmuş gibi davranıyor. Sanki halka yaşamayı daha da zorlaştıran, çekilmez yapan kendisinin de ortağı bulunduğu hükümet değil.

Hükümet partisi değil

Evet, faşist partinin ve taraftarlarının zamlar konusundaki tavırlarını iyi gözlemek gerekiyor. MHP ve yan örgütleri, kendileri iktidar değil de, sanki muhalefet partisiymiş gibi davranıyor. Örneğin, ülkücü bilinenler derneğinin başkanı, zamlar karşısında memurların maaşlarına şu kadar zam yapılması gerektiğini beyan ediyor. Faşist gazetelerin ağzı gemli yazarları, zamların halka da zarar vereceğini yazıyorlar. Ama hiç biri bu halkı işleyenlerin arasında biz de varız demiyor. Yavuz hırsız örneği, eleştiriler bile yapıyorlar.

Fakat bu işten öyle kolay kurtulmak mümkün değil. MHP'li bakanlar, bizzat kendilerine oy verenlere de, hesap vermek zorundalar. Hani zamlar, "ensesi kalınlara yüklenecek" ti, başınız böyle söylemişmiydi? Halbuki ensesi kalınlar bayram ediyor. Bunların resmi sözcüleri, Narin'ler, Sabancı'lar ve diğerleri, daha da yeni zamlar isteriz, devalüasyon da isteriz, demediler mi?

Ülkücü'ler'e yeni bir fırsat

Kendilerine komando, ülkücü, bozkurt diyen gençler, liderlerinin doğru mu konuşuyor, yoksa yalan mı? İşte bunu sınamak için önünüzde iyi bir fırsat var. Çoğunuz maaşlısınız, faşist hareketi sizi besliyor. Bunu herkes biliyor. Eğer zamlar ensesi kalınlara yüklenmişse, sizlerin maaşlarına zam yapılmaz. Ama bu günlerde MHP'den, Ülkü Ocaklarından ya da bunların ardındaki örgütlerden aldığınız maaşlara zam yapılıyorsa, anlayınız ki, zamlar halkın sırtına binmiştir. Ne de olsa, ne kadar ensesi kalınların hizmetindeseniz de, sizler de yaşama koşulları açısından halktan sayılırsınız. "Evet gerçekleri kendi yaşamınızda da görmeniz mümkün. Sonra unutmayın ki, size, ilericilere saldırasınız, vurasınız, kırasınız, öldüresiniz diye verilen her fazla kuruş, bir işçinin, bir köylünün ya da memurun sofrasından eksilen bir lokma, ömründen çalınan bir nefestir. MHP'li bakanlara gelince, zamlar konusunda tam bir suskunluk içindeler. Bunlar halkın sırtına bir yandan yük bindirirken, bir yandan da devlet kadrolarını kendi adamlarıyla dolduruyorlar. Kim kendi bakanlığına daha çok faşist sokabilirse, onun faşist hareketteki rütbesinin artacağına dair söylentiler yaygın.

MHP ele geçirdiği bütün mevzilerden uzaklaştırılmalıdır

TIRMANAN FAŞİZM İKTİDARA GELDİĞİNDE, DEMİREL'LE, AP İLE GELECEK DEĞİLDİR. MHP İLE TÜRKEŞ'LE YA DA BUNLARIN KAFA YAPISINDAKİ BAŞKA KURULUŞ VE KİŞİLERLE GELECEKTİR BUNU UNUTMAMAK GEREKİYOR.

Vedat ÜNER

Halkın her gün kullandığı maddelere ilk zammı yapma şerefine kavuşan Gümrük ve Tekel Bakanı, daha şimdiden Maliye Bakanlığı'ndan beş bin yeni kadro almayı "başardı". Gümrükçüler, bilindiği gibi silah taşıma hakkına sahiptir. İşçiden emekçiden kesilen vergilerden maaşları ödenecek beş bin faşist ve bellerinde ruhsatlı silah! Faşist tırmanışın boyutlarını hâlâ kavrayamayan kimilerinin gözüne batacak kadar durum ortada. MHP'li bakan bir yandan da Tekel'e MİSK'i sokmanın hazırlıkları içinde. Ekaltından bu işler yürütülürken, kamuoyunu uyutmak için de, birtakım sözde "basın" hareketleri, "teftişler", ileri geri konuşmalar. MHP'li bakan geçenlerde sigara kaçakçılığının sorumlusunu da buldu: Bu işin perde arkasında Bulgaristan varmış.

Her sokak başında Amerikan sigarası satılıyor, kaçakçılar Türkiye'nin en yaygın ve en düzenli işleyen dağıtım şebekesini kurmuşlar; tüp gazı, kahveydi, pirinçti, etti, hepsi için kilometrelerce kuyruk varken, piyasada kendi üretimimiz Samsun sigarası bulunmazken, Amerikan sigarası en ufak kasabaya bile ulaşıyor. MHP'li bakan da kalkıp bunun sorumlusu Bulgaristan'dır diyor. Sanki "sivri zekalı" sıfatını da kimseye kaptırmamak niyetindeymiş gibi.

Bunlar komünizm düşmanlığında öyle azıtmışlar ki, memleketteki kötü giden her şeyin sorumluluğunu komünistlere yüklemeye öyle alışmışlar ki, şimdi devletler arası ilişkileri, diplomasi kurallarını bile unutup, sosyalist Bulgaristan'a saldırıyorlar. Halk da bunu duyunca rahatlayacak demek bu işte de komünist parmağı varmış deyip, yetkilileri suçlamayacak, gerçek suçlular temize çıkacak sanıyorlar.

Halbuki sokaktaki adam bile biliyor, sigara kaçakçılığının ardında kimler vardır, hangi büyük parababaları bu işi yürütmektedir. Satıcı çocukların ve ilk satıcının bir paketten kaç kuruş aldığı, buna karşılık Türkiye'ye sokup, dağıtımı yapan ve sayıları bir elin parmak sayısını geçmeyen kaçakçı ağalarının asıl vurgunu vurdukları, günlük gazetelerde bile yazıldı. Bu işten büyük parababaları her yıl milyarlar kazanıyor. Sen bunlarla başa çıkma, başa çıkmaya niyet etme, sonra da kalk komşu ve dost bir ülkeyi suçla. Sen hükümet olarak kendi devletinin sınırlarından gireni çıkanı denetim altına alama, sonra da çok önemli bir bulguyu yapmış gibi, komünizm düşmanlığını daha da körükleyeceğim diye, Bulgaristan'a yüklen. Buna çocuklar bile güler.

Kudret Bayhan'ı unuttunuz mu?

Evet hep beraber izleyelim şimdi. MHP'li bakan işe başladıktan sonra kaçakçılık ve özellikle Amerikan sigarası kaçakçılığı azalacak mı, artacak mı? Samsun gene karaborsaya düşecek mi, düşmeyecek mi? 5000 tane "ülkücü" göreve başlayınca, işler düzelecek mi, düzelmeyecek mi? Sonra unutmayalım, vaktiyle, senatör olarak, MHP senatörü eroin kaçakçılığından Fransa'da tutuklanıp, mahkum olmuştu. Senatör de en "milliyetçi" konumdaydı, parlamenter, meğer bir yandan da eroin ticaretiyle uğraşır, körpe beyinlerin uyuşması için iş tutarmış.

Öte yandan ilerici parlamenterlerimize de önemli bir görev düşmektedir. Hükümetin bir bakanı, dost bir ülkeyi suçlamıştır. Ya bu MHP'li kişi bu iddiasını ispatlamalıdır, ya da ülkemizi dostlarımıza karşı küçük düşürdüğü için derhal görevinden uzaklaştırılmalıdır. Çünkü yapılan sadece komünizm düşmanlığı değildir, ayrıca Türkiye'nin komşuları ile iyi ilişkiler kurması da bu bakan ve partisi tarafından engellenmek istenmektedir, işte bu yönüyle, ilerici parlamenterlerimizi de ilgilendirmektedir sanırız. (Meclisin hâlâ çalışır duruma gelmemiş olmasına rağmen, yapılacak şeyler vardır).

Ülkemizdeki faşist hareket, son zamların ve ekonomik bunalımın sorumluluğunu Demirel'e ve AP'ye, MSP'ye yükleyip, ardından sıyrılmaya çalışmaktadır. Buna fırsat verilmemelidir. MC hükümetini ve yaptıklarını eleştiren her kişi ve kuruluş, bu iktidarın en çok MHP'nin işine yaradığını unutmamalıdır. Çünkü tespit çok önceden yapıldı: Faşizm tırmanıyor, dendi. 2. MC faşist tırmanışın bir aracıdır dendi. Faşizm ise iktidara geldiğinde, Demirel'le, AP ile gelecek değildir. MHP ile Türkeş'le ya da bunların kafa yapısındaki başka kuruluş ve kişilerle gelecektir. Bunu unutmamak gerekiyor. Tekelci sermayenin her bir sözcüsü bunun için MHP'ye toz kondurmuyor, tek bir konuda bile olsun eleştirmiyor. Eğer faşizmin tırmandığı gerçekse, MHP, faşist hareket, ilerici hareketin önünde baş engelse, bir hedeftir. Bununla ileri gelişi bütün mevzilerden uzaklaştırılması acil görevdir. Faşist bir iktidarın başında Demirel olmayacaktır. Ne var ki faşizmi önlemenin yolu, bugün başında Demirel olan MC'yi iktidardan indirmekten geçiyor. Ama hiç bir gerçeği, hiç bir bunalımı yeltenmez. Faşist tehlikeyi sadece işaret etmek için, mutlaka ileri demokratik bir iktidar kurulmalıdır. Türkeş'ler, Demirel'ler ve ortaklarındaki sömürü şebekeleri halka karşı ancak birlikle engellenebilir. İşçi sınıfının UDC çağrısı bunun için önem taşıyor. Türkeş'ler, Demirel'ler, UDC'den bunun için ölümden korkar gibi korkuyorlar.

YORUM

Engin IDIL

Takkeleri koyup düşünmek

Türkiye'de büyük olaylar oluyor. Türkiye'de değişim, hiç bu kadar hızlı, bu kadar belirgin, bu kadar altüst edici olmamıştı. Türkiye hızla biryerlere doğru gidiyor. Bunun herkes farkında. Türkiye'deki çatışma ve görünürdeki kargaşa, bu gelişmeyi engellemek isteyenlerle, gelişmeye ayak direyenlerle; gelişmeyi hızlandırmaya çalışan, gelişme yönünde ilerleyen güçler arasındaki ilişki ve çelişkilerden doğuyor.

Önümüzdeki günlerde, önemli siyasal sonuçları olacak zamlara sadece kötü bir yönetimin önüne geçemediği ve körüklediği bir olay olarak bakmamak gerek. Bu zamlar, Türkiye kapitalizminin çıkmazının, çözümsüzlüğünün vardığı zorunlu nokta. Bu zamlar, emekçi kitlelerin gerçek anlamda yoksullaşmalarının, bıçağın kemiğe dayanmasının yeni bir adımı. Kısaca, Türkiye'de, ekonomik olay, ekonomik bunalım ve çözümsüzlük, birdenbire, yine ön plana çıkmış, «siyasal»ı adeta aşmış durumda.

Türkiye kapitalizmi, hele 1950'lerden bu yana süren tekelci ve nisbeten hızlı gelişme sürecinde birçok darboğazlarla karşılaştı. Boğazlar ne zaman daralsa, egemen güçler, kendilerine, emekçi sınıfları aralaya aralaya, yükü onların sırtına bindire bindire yol açtılar. 1957 sonrası ekonomik bunalımı 1960 darbesiyle noktalandı. 1960 darbesi, bütün karmaşıklığı içinde, özünde büyük sermayenin, artık kendisine dar gelmekte olan elbiseleri değiştirme ve tekelciliğin gelişme hamlesi oldu. Ancak, işçi sınıfı ve emekçi sınıfların o dönemlerdeki gelişme düzeyi, sermayenin, bunalımını aşmasının gelişmesini «sakincene» bir ortamda sürdürmesinin toplumsal koşulu olarak, burjuva demokrasisinin sınırlarının bir ölçüde geliştirilmesini dayattı. Nitekim oldukça geniş demokratik özlü 1961 Anayasası kabul edildi. İşçi hareketi, emekçi halk hareketi, örgütlenmede yeni adımlar attı. Sosyalist bilinçlenme, dar çevrelerden kitlelere doğru yaygınlaşmaya başladı.

1967'lerden itibaren, tekelci büyük sermaye kesimlerinin yeni darboğazları; sermaye sınıflarının kendi iç ilişki ve çelişkilerinde yeni düzenleme ihtiyaçları; kapitalizm öncesi sermaye ve sömürü kesimlerinin kısmî tasfiyesi zorunluluğu; kısaca, tekelci kapitalizmin daha hızlı gelişme zorlaması, 1971, 12 Martında siyasal yansımasını buldu. Bu defa, tekelci gelişme adına, parlamenter görünümlü bir faşist uygulama ile, işçi sınıfı, emekçi sınıflar, ilerici, demokrat güçler üzerinde, baskı kuruldu. Türkiye'de ücretlerin gerçek anlamda azaldığı buna karşılık tekel kârlarının en fazla arttığı dönemin 12 Mart dönemi olması, bu konuda fazla söze ve yoruma gerek bırakmadan, pekçok gerçeği açıklar.

Şimdi, Türkiye kapitalizmi, yeni ve önemlice bir darboğaz yaşıyor. Falcılık yapıp, «bu gidişin sonu 1980'de yeni bir darbedir veya devrimdir» gibisinden, bilimle ilgisi olmayan şeyler söylemek istemiyoruz. Ama görünen o ki, sermaye güçleri, darboğazlarını aşabilmek için yeni denemelere girişecekler. Ancak 1977'lerde, Türkiye demokrat güçlerinin, Türkiye işçi sınıfının gelişme düzeyi, artık, objektif olarak yeni bir 12 Martı sessizce kabule elverişli değil. Kısaca, Türkiye toplumu yeni dönüşümlere gebe.

Takkeleri önümüze koyup düşünme zamanıdır. Önümüzdeki kaçınılmaz dönemeçte, yol ayrımında, Türkiye toplumu hangi yolu tutacak? Bunu belirlemek gücü ve öncülüğü, öncelikle Türkiye işçi sınıfında Türkiye emekçi sınıflarında, Türkiye demokratik güçlerindedir. Onların hatası, işleri ağırdan almaları, kararsızlığı, veya ihaneti, Türkiye halkını yeni acı deneylere, yeni acı günlere sürükleyebileceği kadar; onların kararlılığı, birliği, mücadele gücü ve doğru taktik ve stratejileri, ülkemizi ve halkımızı düze çıkarabilir. Şunu hatırlamakta yarar vardır: Günümüzde artık, güdücü olan sermaye değildir. Türkiye işçi sınıfı, Türkiye demokrat güçleri, öncülüğü fiilen yüklenebilecek düzeye gelmişlerdir.

Bu noktada, başlıca sorumluluklardan biri de CHP'ye düşmektedir. Türkiye'de sosyal demokrasi, dünyadaki bazı sosyal demokrat partilerin, sonradan çok pahalıya ödenen hatalarını tekrarlamamalıdır. Türkiye'nin bu önemli dönemecinde, bu kaynaşmasında, CHP'nin suskunluğunun, bugünlerde en önemli sorun merkezin «tutmadığı» Belediye Başkanı adaylarından nasıl kurtulunacağı imişçesine kaynaşan bir Türkiye'de muhalefetin sözcülüğünü yapamamasının; üzerine adeta ölü toprağı serpiştirilmişçesine eylemsiz ve hareketsiz kalmasının; kitle eylemlerine yanaşmadığı gibi, bu konuda güçbirliklerininden de açıkça kaçınmasının, Ulusal Demokratik Cephe konusundaki yan çizer tavrının bedeli, hem partinin kendisi hem de tüm Türkiye emekçi halkı tarafından ödenecek ağır bir bedeldir. Parlamentoda temsil edilen en etkin muhalefet durumundaki CHP'nin bu görevini yerine getirmesini beklemek ister CHP'li olan, isterse bir güçbirliği politikası içinde CHP'yi desteklemiş ve desteklemekte olan herkesin hakkıdır.

Takkeleri önümüze koyup, yakın tarihe de bir gözatarak düşünecek olursak, bugün yaşamakta olan toplumsal bunalımın mutlaka bir çözümünün geleceğini anlarız. Ancak o çözümün ne yönde gelişeceği ve hangi sınıfların çıkarları doğrultusunda olacağı, asla kendiliğindenliğe bırakılamayacak, asla kör iyimserliğe kapılınamayacak çok ciddi bir sorun ve sorumluluktur.

Kitleler artık bu koşullarda yaşayamaz olmuşlardır. Ama kitlelerin, örgütsüz, amaçsız, başıbozuk, kendiliğinden tepkileri, yönlendirilmez, örgütlenmezse, hiç bir zaman kendi başına belli bir amaca varamaz, hedefini bulamaz, faşizme ortam hazırlamaktan başka bir işe yarayamaz. İşçi sınıfı kendisine düşen görevi, örgütlü ve etkin şekilde yapmaktadır, yapacaktır. Türkiye'nin tüm demokrat güçleri ve parlamento içindeki ve dışındaki örgütlü muhalefet de görevini yapmak, katkısını getirmek; ortak davranış ve eylemlerden kaçmak yerine, birliği aramak zorundadır. Yarın çok geç olmadan, bugünden kavranmalıdır bu gerçek ve bu sorumluluk.

İçişleri Bakanlığı'nın Helsinki'yi ihlal eden kararı

Enis COŞKUN
Barış Derneği Genel Sekreteri

Barış Derneği 1 Eylül Dünya Barış Gününü anma programı içinde bir ulusal konferans topladı. «Helsinki Nihaî Senedi ve Türkiye» başlığını taşıyan bu konferansa Türkiye Barolar Birliği, Tabibler Birliği gibi meslek örgütleri; DİSK gibi sendikal örgütler; Halkevleri ve Köy-Koop gibi yasal kuruluşlar ve bunların dışında yirmiye yakın demokratik kuruluş ile pekçok barışsever aydın katıldı.

Konferansa ülke dışından da bazı konuklar çağrılmıştı. Çağrılı konuklardan Dünya Barış Konseyi Başkan Yardımcılarından ve Fransa Parlamentosu Paris Senatörü Raymont Guyot ile Yunanistan Barış Komitesi Genel Sekreteri Statis Korakas geldiler. Ancak, gelmek istediklerini bildiren diğer konuklardan bazıları vize alamadılar. Bazı çağrılılar ise özürlerini bildiren mesajlar gönderdiler.

Konferansa işlerinin çokluğu nedeniyle katılamıyacağını bir telgraf ile bildiren Sayın Korkut Özal'ın başında bulunduğu İçişleri Bakanlığından da bir mesaj geldi. Bakanlığın bu mesajı, Dernek Başkanına bir polis memuru tarafından yazılı olarak verildi. Yapılan tebligatta Helsinki Nihaî Senedi ve Türkiye Ulusal Konferansına çağrılı yabancı konukların katılmalarının yasaklandığı bildiriliyordu.

Konferansın ve Türkiye'de günün en önemli ve düşündürücü olaylarından birisidir bu yasaklama kararı. Çünkü, Helsinki Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansının sürdürülüp geliştirilmesi amacıyla, 4 Ekimde Belgrat'ta başlayacak görüşmelerin öncesinde böyle bir konuda böylesine bir yasaklama kararının özel bir önemi, ağırlığı ve anlamı vardır.

Bilindiği gibi, Belgrat görüşmelerinin hazırlık toplantılarında sosyalist ülkelerin karşısında yer alanlar, Helsinki Nihaî Senedinin ünlü üçüncü sepetini ısrarla gündem konusu yapmışlardır. Bu yolla bir yandan sosyalist ülkelerin eleştirilmesi, öte yandan da Konferansın engellenmesi amaçlanıyordu. Ama sosyalist ülkelerin bu saldırılar karşısındaki tutum ve davranışları onların elini boşaltmış ve Konferansın engellenmesi girişim ve niyetlerine başarı fırsatı vermemiştir.

Helsinki Nihaî Senedinin üçüncü sepeti, özellikle serbest dolaşımla ilişkin olarak gündeme getirilmektedir. İçişleri Bakanlığının yasaklama kararı da bu açıdan büyük önem taşımaktadır. Çünkü yasaklama kararı, bu konudaki yaygın ve yoğun kampanyanın temelsizliğini ve geçersizliğini göstermesinin yanısıra, Helsinki Kararlarının doğrudan çiğnenmesi gibi bir sonucu da ortaya çıkarmıştır. Hele yasaklama kararının Helsinki Nihaî Senedi ile ilişkin bir konferans ile bağlantılı olması onun taşıdığı önemi daha da arttırmaktadır. Hukukta **Pacta Sunt Servanda** diye bilinen ve hukuk dilimizde de **ahte vefa** diye tanımlanan bir kural vardır. Bireyler arasında olduğu gibi, hem daha da önemli olarak, uluslararası hukukta devletler arası ilişkilerde geçerli olan bu kural, altına imza konulan andlaşmalara imzacıların uymak yükümlülüğünü dile getirmektedir. İçişleri Bakanlığı aldığı yasaklama kararı ile Helsinki Nihaî Senedine egemen ruha ve üçüncü sepetteki kararlara aykırı davranmış ve pacta sunt servanda kuralını çiğnemiştir. Üstelik bu ihlâl olayı, Nihaî Senedin altını Türkiye Cumhuriyeti adına imzalamış olan Demirel'in hükümet başkanı olduğu bir dönemde gerçekleşmiştir.

Şu gerçeğin altını çizmek gerekir: İçişleri Bakanlığının bu yasaklama kararı yalnızca ülke sınırları içinde kalacak antidemokratik bir işlem ve uygulama değildir. Bu işlemin boyutları ülke sınırlarını aşmakta ve uluslararası hukuk alanına girmektedir. Alınan bu kararla devletimizi uluslararası platformlarda ve hele özellikle 4 Ekimde başlayacak Belgrat Konferansı öncesinde zor duruma sokacak ağırlıkta bir girişimde bulunulmuştur.

Atılan her imza, sahibine bir sorumluluk yükler. Hele bu imza bir kurum ve özellikle bir devlet adına atılmışsa yükleyeceği sorumluluk da o ölçüde ağırlaşır. Bir uluslararası andlaşmanın altına imza koyanlar, bu sorumluluğu bilir ve taşırlar. Hele bir yandan birtakım ülkeleri andlaşmaya aykırı hareket etmekle suçlama kampanyasına katılanların ya da böylesi bir kampanyayı yürütenlere omuz verenlerin öncelikle kendilerinin o andlaşmaya uygun hareket etmeleri gereklidir. Bu en azından bir içtenlik gereğidir. Ahte vefa göstermeyenlerin ahte vefa istemeye de hakları olamaz.

4 Ekim tarihinde Belgrat'ta başlayacak görüşmelerde Dışişleri Bakanlığımız temsilcilerinin durumu oldukça zorlaşmış bulunmaktadır. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansına katılacak temsilcilerimizin, ülkemizde aynı konuda toplanmış bir konferansa taraf devletlerden çağrılmış konukların katılmalarına izin verilmeyişindeki çelişkiyi nasıl açıklayabilecekleri doğrusu oldukça düşündürücüdür. Diplomatlarımızı bu zor duruma sokan işlemin sorumluları, anlaşılan aldıkları kararın boyutlarını hiç hesaplamamışlardır. Oysa devlet mekanizmasında görev alanların dünyadaki gelişmeleri dikkatle izlemeleri gereklidir. Antidemokratik ve soğuk savaş dönemlerinden kalma bir zihniyetle zamanımızda devlet çarkı döndürülemez. Türkiye barışçı güçleri, dünyadaki barıştan yana gelişmelere ters düşen bu zihniyetin karşısında yer almaktadır.

Helsinki Konferansı soğuk savaşı geri dönülmez kılıcı kararların alındığı bir konferanstır. Dünya barışını kurma yolunda açılmış bir kapıdır Helsinki. Bu kapıyı dünya barışçıları açık tutacaktır. Bu gerçeği herkesin ve öncelikle bu yasaklama kararı verenlerin özümlemesi gerekmektedir. Yapılacak iş, böylesine yasaklama kararı vererek uluslararası platformda ahde vefa kuralını çiğneyen bir konumda olmak değil, tam tersine bu kuralın bekçisi olmaktır. Helsinki Nihaî Senedini ihlâl Türkiye'nin çıkarlarına aykırıdır. Türkiye'nin yararına olan, Helsinki kararlarının hayata geçirilmesi için hareket etmek; ikili ve çok yanlı sözleşmeler yapmaktır. Türkiye barışçıları bunu istemekte ve beklemektedir. Bu yolda atılacak her adım Türkiye barışçılarının desteğini alacaktır. Ama soğuk savaş dönemlerini geri getirici nitelikli her girişim ise etkin bir direnişle karşılaşacaktır.

4 Ekimde Belgrat'a devletimiz adına katılacak Dışişleri temsilcilerimiz, Helsinki'ye aykırı bu yasaklama kararının alınmasındaki rollerini, ve bunun karşısında, Türkiye barışçı güçlerinin yükselen haklı tepkilerini gözönüne alarak, izleyecekleri politikayı yeniden gözden geçirmelidirler.

Politika'nın "grevdeki maden işçileri ile dayanışma" kampanyası

Dayanışma kampanyasına katılanlar toplanan paraları Yapı ve Kredi Bankası istanbul Barbaros Bulvarı—Şubesinde 920036—8 ve Türkiye İş Bankasının Barbaros Bulvarı Şubesinde TAS—G/110 numaralı hesaplara yatırınız

GENEL TOPLAM: 4.255.393.16

Banka makbuzunun tarih ve numarasıyla birlikte katılanların

Dünkü Toplam: 4.254.633.16

Şakir Güç	10	Özgen Özyürek	10
Mustafa Akdağ	15	Yılmaz Dedeoğlu	20
Göker Çalışkan	5	Bilge Erdaş	20
İzzet Pehlivan	5.00	Armağan Dedeoğlu	5
Yaşar Tuna	20	Fikret Sankur	5
Erdem Çokgör	30	Yalçın Eygül	20
Gürcan Ersin	50	Şenal Karakoç	20
Abdurrahman Özyürek	10	Nedim Alp	20

Bugünkü Toplam: 760.00

DİKKAT

Dayanışma kampanyamıza, yukarda yazılı banka şubelerine para yatırılırken karışıklığa meydan vermemek için banka makbuzları üzerine "grevdeki maden işçileriyle dayanışma kampanyası" ibaresinin yazdırılmasını özellikle rica ederiz

Politika okurları yazıyor

"SOL" MASKELİ DÜŞMANLIK

M.Ali YILMAZ (İstanbul)

Sermayenin yazar-çizer takımı ile sözde ilerici kimileri her zaman benzer yollarda buluşmuşlardır. Sermayenin direktifleriyle kalemini oynatan gerici-faşist yazarlar, işçi sınıfının verdiği haklı ve tarihsel mücadeleye sövüp sayarlarken, bunu bilinçli olarak yerine getiriyorlar. Örneğin onlar özellikle son yıllarda artan bir biçimde DİSK'e veryansın ediyorlar. Yiğitlerin yiğiti DİSK üyelerinin kararlı tutumlarına çamur atmaya kalkışıyorlar. İşbirlikçi tekelci sermayenin metal işkolundaki örgütü MESS'in zorba yöneticileri, T.Maden-İş sendikasına, onun grevci işçilerine, eğitim notlarına, kararlılığına, birliğine ve dayanışmasına saldırıp duruyorlar. Bir sürü ipe sapa gelmez laflar geveleyip duruyorlar. İşçi sınıfının birliğini önlemeye, onu bölmeye uğraşıyorlar.

İşçi sınıfımıza böylesi saldırılar vız geliyor. Yıllardır kafalara kazınan BİRLİK VE BERABERLİK, işçi sınıfımızın örgütlü öncülüğü etrafında oluşuyor. Bütün ilerici güçlerin birleşebilecekleri ortak bir platform (ortak bir program) çalışmaları tüm memlekette sürdürülüyor. Ulusal Demokratik Cephe'nin oluşması yeni aşamalara yükseliyor.

Fakat dedik. İşçi sınıfımız pek çok cephede birden savaşım yürütüyor. Kavga aynı anda çeşitli meydanlarda sürüyor. Hedef bu kadar açık ve ortadayken, işçi sınıfı, bir de ayağına bağ olan çeşitli zararlı görüşlerle uğraşmak zorunda kalıyor. Burjuvazi bu durumu hiç kaçırmıyor. Aksine ayak bağı olan akım ve eğilimlerin sırtını okşuyor. Onların yok olup gitmelerini geciktirmeye, bu süreyi uzatmaya çalışıyor.

Bunu görmek gerekmiyor mu? Örneğin, gericilik ve faşizm güçleri DİSK'e çatıyor, dedik. DİSK'e karşı tavır, ilericilikle gericiliğin turnusol kağıdı oldu günümüzde. Başka kimler saldırıyor? Memlekete şöyle bir bakmak yeter. Biri tutmuş, sanki başka konu yok, ilerici sayılan bir gazetede üstelik, DİSK'e veryansın ediyor. Faşizm tırmanıyormuş, hayat pahalılığı almış başını gidiyor, emekçileri perişan ediyormuş, MC'nin işbaşından uzaklaştırılması geniş yığınların ortak özlemi durumuna gelmiş, herkes bunu başarmanın yolu yöntemi üzerinde özveriyle çabalıyor, uğraşıyormuş.. Adama vız geliyor. Ha Tercüman'da yazılanlar ha onun döktürdükleri. İşini gücünü bırakmış boyuna kara çalıp duruyor. Neden? İşçi sınıfına düşmanlığından mı? Kariyeristliğinden mi? Kafasızlığından mı? İsterse bunlardan yalnızca birinden veya hepsinden ötürü olsun, isterse olmasın. Fakat durum değişmiyor. MESS'in gazetesi de aynı şeyleri yazıyor. Türkeş de aynı şeyleri söylüyor. Söz konusu ilerici(!) kişi(ler) ise bir farkla, işçi sınıfı hareketi düşmanlığını sol maske altında gerçekleştiriyorlar. İşçi sınıfının birliğini önlemeye, onu bölmeye uğraşıyorlar.

Kötü mu oluyor? Bir bakıma evet, bir bakıma hayır. Kötü oluyor çünkü demokrasiden yana olanların aralarındaki dağınıklığı gidermek, ortak noktaları temeli üzerinde, belli bir programa dayalı en geniş birliklerini sağlamak günümüzün görevi. İyi oluyor çünkü işçi-sınıfı hareketi güçlendikçe, ağırlığını koydukça sağlıksız unsurlar gün gibi açığa çıkıyor, geriliyor, anti-komünizmin batağına batıyor, dökülüyor. Böylelerinin tarihin çarkları arasına koymaya çalıştığı kırıntıların süprülmesi ise sorun olmuyor. O kırıntılarla birlikte kendi de süprülüp gidiyor. İki kere ikinin dört etmesi gibi yani.

Fakat niye Tercüman'da o eski arkadaşının yanında yazmıyor, doğrusu hâlâ merak konusu. Yakında MESS gazetesi de kendisinden ve arkadaşlarından yazı sipariş ederse, hiç kimse şaşmayacak. Yazık..

Politika

SAHİBİ: Politika Basım ve Yayın A.Ş. adına Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunu (DİSK) temsilen Kemal TÜRKLER

Yayın Yönetmeni: Aydın ENGİN
Yazıişleri Müdürü: Aydın ŞENESEN
Teknik Yönetmen: Yavuz KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (Süleyman COŞKUN)

ADRES (İSTANBUL): Yerebatan Caddesi Tassavaklar Sokak No: 5 Cağaloğlu
TEL: 27 77 12 27 69 09
BASKI: İstanbul Matbaası Tesisleri
ANKARA: İzmir Caddesi 20/27 Kızılay
TEL: 17 65 36 18 36 88
ANKARA BASKISI: EMAŞ Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.
Sayı: 1531 Yıl: 5 150 kuruş.

İLAN TARİFESİ
Sütun Santimi
3. Sayfa 110 TL
İlan Sayfası 100 TL
İstanbul Baskısı 70 TL
Kitap İlanları 50 TL

Resmi bir ziyaret için Moskova'da bulunuyordu

WALDHEiM SOVYET LiDERi BREJNEV'LE GÖRÜŞTÜ

Sovyet Lideri Brejnev ile Waldheim'ın görüşmelerinde çeşitli uluslararası sorunlar üze - rinde duruldu.......

Görüşmede Orta-Doğu, Kıbrıs ve Afrika sorunlarının ele alındığı bildirildi

Brejnev'e Birleşmiş Milletlerin altın madalyası sunuldu

MOSKOVA, NEW YORK (ANKA)

Resmi bir ziyaret için Moskova'da bulunan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Lideri ve Devlet Başkanı Leonid Brejnev'le görüşmüştür.

Waldheim'in Sovyetler Birliği'ne ziyaretinin son gününde Brejnev'le yaptığı görüşmede silahlanma yarışının durdurulması ve silahsızlanma çabalarının arttırılmasının ele alındığı bildirilmiştir.

Sovyet resmi TASS Ajansı'nın haberine göre, Waldheim ve Brejnev, Ortadoğu sorunu, Kıbrıs ve Afrika'daki sorunları da ele almışlardır.

Görüşme sırasında Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Birleşmiş Milletler'in altın madalyasını Brejnev'e sunmuştur.

TASS Ajansı görüşmeye Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko, SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Andrei Aleksandrov, BM Genel Sekreterinin yardımcıları Arkadi Sevcenko ile Robert Guyer'in de katıldığı bildirilmiştir.

Sovyetler Birliği'ne yaptığı resmi ziyareti böylelikle tamamlayan BM Genel Sekreteri, New York'ta çalışmalarına başlayacak Genel Kurul toplantılarına katılmak üzere Moskova'dan ayrılmıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bu gece toplanarak, "Kuzev-Güney diyaloğu" olarak bilinen sanayileşmiş ülkelerle hammadde ve petrol üreticisi ülkeler arasındaki görüşmeleri ele alacaktır.

Dört gün sürecek bu toplantıda, Paris'te sürdürülen çalışmalarda elde edilen sonuçlar gözden geçirilecektir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun geçen dönem toplantısı resmen kapanmayıp, çalışmalarına ara verdiğinden bu dört günlük toplantı, geçen dönem çalışmalarının bir devamı sayılmaktadır. Hammadde fiyatlarında bir istikrar sağlanmasını amaçlayan bu genel görüşmenin sona ermesinden sonra gelecek hafta başında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu yeni dönem çalışmalarına resmen başlayacaktır.

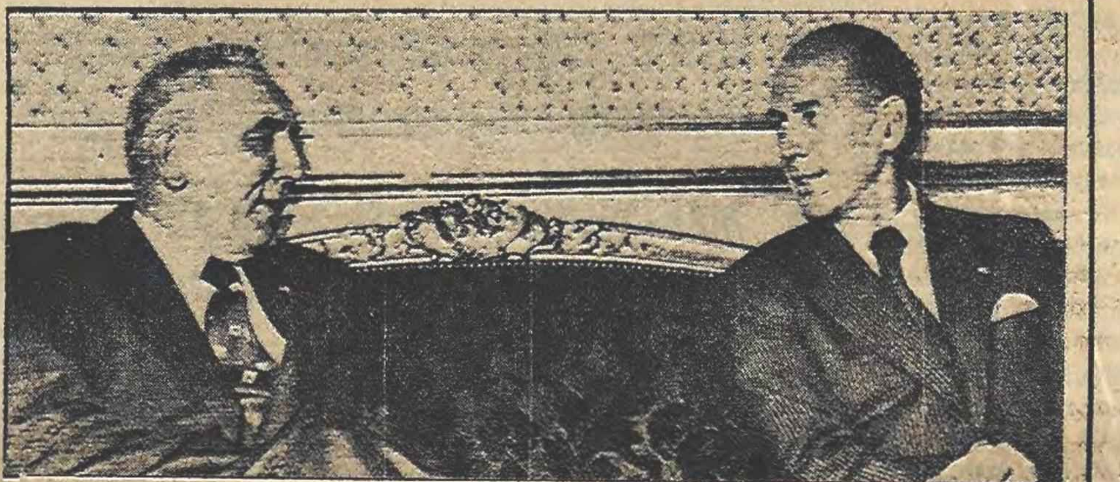
Norveç seçimlerini İşçi Partisi kazandı

OSLO (A.A.)

Norveç genel seçimlerinin kesinleşen sonuçları, Başbakan Odvar Nordli'nin İşçi Partisi'nin önde gittiğini göstermektedir.

155 üyeli parlamentoda sandalyeler partiler arasında şu şekilde dağılmıştır:

- İşçi Partisi: 77 sandalye (eski parlamentoda 62)
- Muhafazakar Parti: 42 sandalye (29)
- Merkez Partisi: 12 sandalye (21)
- Hıristiyan Demokratlar: 21 sandalye (20)
- Solcu Sosyalist Parti: 1 (16)
- Liberal Parti: 2 (2)

Fransa'yı ziyaret eden Polonya Başbakanı Gierek, Fransa Devlet Başkanı d'Estaing ile......

Polonya Başbakanı Gierek silahlanma yarışının durdurulmasını istedi

PARİS (ANKA)

Polonya İşçi Partisi Lideri Edward Gierek, partisinin nükleer silahların sınırlandırılması amacıyla sürdürülen görüşmelere büyük önem verdiğini söylemiştir. Üç günlük resmi bir ziyaret için Paris'te bulunan Gierek, nükleer silahlara sahip ülkelerin ellerinde bulunan nükleer silahların tavanını yükseltme çabalarından bütün Avrupa ülkelerinin kaygı duyması gerektiğini savunmuş, bunun güvenliği azaltacağını söylemiştir.

Gierek'in onuruna verilen yemekte yaptığı bu konuşmayı cevaplayan Fransa Devlet Başkanı Giscard d'Estaing, Fransa ve Polonya'nın genel detantın yaygınlaştırılması'nda başı çektiklerini söylemiştir.

Konuyu tartışmak için yapılacak toplantı yeniden ertelendi

Üçüncü Dünya ülkelerinin dış borçları milyarlarca doları buluyor

CENEVRE (AA)

Doğu Avrupa grubu sözcüsü: "Ekonomik bunalımlardan kapitalist dünya sorumludur".

Üçüncü dünya ülkelerinin dış borçlarını tartışmak üzere toplanması kararlaştırılan uluslararası bir konferans, Kuzek-Güney diyalogunda bir anlaşmaya varılamaması üzerine yeniden ertelenmiştir.

Geçen Mart ayında yapılması gereken konferansın, ikinci kez ertelenmesinden sonra, ancak 1978 yılının Mart ayında toplanabileceği belirtilmiştir.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı "(UNCTAD) himayesinde yapılacak olan toplantıda, fakir ülkelere zengin ülkelerce yapılması öngörülen yardımın şekli üzerinde durulacak ve üçüncü dünya ülkelerinin dış borçları için bazı ödeme kolaylıkları sağlanmasına çalışılacaktı.

"(UNCTAD)"a göre, petrolden geliri bulunmayan üçüncü dünya ülkelerinin dış borçları, 1978 yılı sonunda toplam 253 milyar dolara ulaşacaktır.

Konferansın ertelenmesi üzerine Cenevre'de basına bir demeç veren Doğu Avrupa grubu sözcüsü, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik dar boğazlarından tamamen kapitalist düzenin sorumlu olduğunu ileri sürmüştür. Sözcü, sosyalist ülkelerin, üçüncü dünya ülkelerine daima projeye dayalı kredi verdiğini ve ödemelerin de, bir malın ihracı süretiyle yapıldığını, bu şekilde gelişmekte olan ülkelerin ihracatlarına katkıda bulunulduğunu anlatmıştır. Sözcü, batı dünyasının ise, özel sermaye borsaları aracılığı ile iş yaptığını ve orta ve kısa vadeli kredileri yüksek faiz alıp üçüncü dünya ülkelerini sömürdüğünü kaydetmiştir..

Kolombiya'da genel grev bugün

BOGOTO, KOLOMBİYA (THA)-(UPİ)

Kolombiya'da 3 milyon işçiyi temsil eden dört işçi sendikasının, hayat pahalılığını protesto etmek amacıyla düzenledikleri 24 saatlik genel grev bugün yapılacaktır. Kolombiya'da hayatı felce uğratacak grevi düzenleyen sendikalar, ülkede enflasyon oranının yüzde 29'a ulaştığını bildirmişler ve sendikasız işçileri de greve katılmaya çağırmışlardı.

Bilindiği gibi, hükümet, yaptığı açıklamada grevi yasa dışı ilan etmiş ve işverenler ile devlet kurumlarına greve katılan işçileri işten atmalarını bildirmişti.

Amerika'da Uluslararası Kalkınma Dairesinden (AID) önemli bir yetkili istifa etti.

WASHİNGTON (THA)-(UPİ)

ABD Dışişleri Bakanlığı, Uluslararası Kalkınma Dairesi'nin (AID) yetki bakımından üçüncü adamı olarak tanınan Frederick Van Dyk, dairenin bakanı John Gilligan ile siyaset yüzünden anlaşamadığı için istifa etmiştir.

Van Dyk, Gilligan ile aralarındaki görüş ayrılıklarının çok derin olması nedeni ile istifa ettiğini söylemiştir.

"Pakistan için en iyi yönetim sivil yönetimdir"

30 yıl önce, 14 Ağustos'ta Pakistan'ın bağımsızlığı ilan edilmişti. Yeni devletin kurulması güç oldu. Londra tarafından 1947'de uygulanan, Hindistan'ı din bölgelerine ayırma tasarısı, milyonlarca kişinin göçüne neden olmuş, sömürgecilerin kışkırttığı iç çekişmeler, binlerce kişinin ölümüne yol açmıştı. Fakat bu çelişkiler bir ölçüde yatıştıktan sonra bile, emperyalizm, Pakistan halkının işlerine karışmaya devam etti. Ülke, saldırgan CENTO ve SEATO bloklarına iteklendi ve bunun bedelini, yıldan yıla artan askeri harcamalar, zaten düşük olan yaşama standartlarının daha da düşmesi ve azalan bir uluslararası saygınlıkla ödedi. 1971'deki iç politik kargaşalık bu ulusal olmayan politikanın doğal sonucuydu. Sonuçta; emperyalizm yanlısı askeri diktatörlük yıkıldı. Özgürlüğe yeni kavuşan bu ülkenin karşı karşıya bulunduğu karmaşık politik ve ekonomik sorunlara karşın Pakistan halkı, kendileri için çok gerekli olan bir dizi dönüşümlere yönelme gücünü buldu.

Bağımsızlığının 30. yıldönümünün arifesinde, Pakistan yine bir kargaşalığın içine yuvarlandı. Bu kez kargaşalıklara yol açan olaylar, Ulusal Meclis ve yerel idare seçimleriydi. Zaferi iktidardaki Halk Partisi lideri Zülfikar Ali Butto kazanmış, fakat muhalefetteki Pakistan Ulusal İttifakı seçim sonuçlarını kabul etmek istememişti. Ülkenin bütün büyük kentlerinde karışıklıklar başladı.

Bu koşullar altında ordu, 5 Temmuz günü kansız bir darbeyle yönetime el koydu. Butto ve bakanları ve muhalefet ittifakının liderleri gözaltına alındı ve sıkıyönetim ilân edildi. Ulusal Meclis ve bölgesel parlamentolar dağıtıldı ve bütün politik faaliyetlere geçici bir süre için ara verildi. Askeri yönetiminin başına geçen General Ziya ül-Hak, ülke çapında yapılan bir yayında, ordunun ülkeyi bir iç savaştan kurtarmak, için duruma müdahele ettiğini söyledi. "Demokrasinin," diyordu, "ülkemizi kurtaracak tek yol olduğuna içtenlikle inanıyorum."

Temmuz sonunda Butto ve diğer liderler serbest bırakıldılar ve yeniden politik çalışmalara başlayabildiler. (x)

Ülkenin karmaşık politik koşulları göz önünde bulundurulduğunda, Ekimde yapılması tasarlanan seçimlerin sonuçlarını kestirmek, ya da ne gibi gelişmeler olabileceğini anlamak biraz güç. Fakat deneyler-nesnel olabilmek için bu nokta göz önünde bulundurulmalıdır-sivil yönetimlerin Pakistan için en iyi ve verimli dönemler olduğunu göstermektedir; Pakistan önemli sosyal ve ekonomik dönüşümleri, sivil yönetim sırasında gerçekleştirebilmişti. Sivil yönetim döneminde, kilit endüstri dallarındaki birçok işletme ve bankacılık üzerinde devlet denetimi kurulmuştur; çalışma yasasının temelleri hazırlanmış, yeni bir eğitim programı önerilmiştir. Endüstri yatırımlarının yüzde 25'ini oluşturan kamu sektörü güçlenmiştir. Kırlarda feodal beylerin gücü sınırlandırılmış, topraksız köylülerin bir bölümüne toprak verilmiştir.

Bu arada, sivil yönetimin, felâketli sonuçlar veren savaşcı yolu terk eden ve Güney Asya'da normalleşmeye katkısı olan bir politika benimsemekle gerçekleştirdiği önemli dış politika hamlesini de belirtmek gerekir. Uluslararası detant ruhu, Pakistan'ın, dış politikasını, yeni gerçeklere göre gözden geçirmesine yardımcı olmuştur. Bunun en çarpıcı belirtisi, ülkenin 1972'de bu askeri blok dağılmadan bir süre önce SEATO'dan çıkmasıdır. Pakistan şimdi CENTO'da da çok daha az aktiftir.

Tabii ülkenin halen birçok sorunu vardır. Ülkede iki milyon topraksız köylü ailesi bulunmaktadır. İşgücünün yüzde 20'si tamamen ya da kısmen işsizdir. Birçok sosyal ve ekonomik dönüşümün tamamlanması gerekmektedir. Bu sorunlar hiç kuşkusuz, ilerici bir gelişme çizgisi içinde çözümlenebilir.

Bu açıdan bakıldığında Pakistan'ın sosyalist ülkelerle işbirliğinin önemi küçümsenemez. Sovyetler Birliği, Pakistan'la ekonomik ve ticari ilişkilerini geliştirmektedir. Onun ulusal ekonomisini geliştirmesine yardımcı olmakta, bunun için Karaçi'de demir ve çelik işletmeleri, Guddu'da termik güç santralı gibi girişimlerde bulunmakta, akaryakıt ve doğal gaz konularında da bu ülkeye yardımcı olmaktadır. Sovyet-Pakistan işbirliği, çok yönlü ve karşılıklı yararları yanında, Asya'da barışın güçlenmesi açısından da önemlidir.

(X) Bu yorum, Butto'nun yeniden tutuklanması ve siyasal havanın sertleşmesinden önce yazılmıştır.

"New TIMES"

PULİTZER ÖDÜLÜ SAHİBİ ÜNLÜ AMERİKALI OZAN ROBERT LOWELL ÖLDÜ

Savaş aleyhtarı ozan Vietnam savaşına karşı eylemlere katılmıştı.

NEW YORK (A.A.)

Amerika'nın en büyük çağdaş ozanı kabul edilen Robert Lowell, pazartesi günü hava alanından evine dönerken bir taksi içinde kalp sektesinden ölmüştür.

Oğlunu görmek için gittiği İrlanda'dan geç saatlerde New York'a dönen Lowell, Kennedy Havaalanı'nda bir taksiye bindikten sonra fenalık geçirmiştir. Doktorlar, 60 yaşındaki ünlü ozanın, taksi içinde yığılıp kaldığını ve hiç bir müdahalenin fayda etmediğini söylemişlerdir.

Amerikan Güzel Sanatlar ve Edebiyat Akademisi üyesi olan Lowell, 1947 yılında, çok sayıda şiirlerinin derlendiği, "Lord Weary'nin Şatosu" eseri ile Pulitzer ödülünü kazanmıştı.

Büyük bir savaş aleyhtarı olan Lowell, askere gitmeyi reddettiği için 1943 yılında bir yıl hapis cezasına çarptırılmış, eski başkan Johnson zamanında da, savaş aleyhtarlarının protesto eylemlerine katılarak Vietnam savaşını yeren birçok şiir kaleme almıştı.

PAKİSTAN HALK PARTİSİ LİDERİ BUTTO SERBEST BIRAKILDI

LAHOR-(A A)

Kendisine karşı olanların keyfi bir şekilde tutuklanmasını emretmek ve cinayete azmettirmekle suçlanan eski Pakistan Başbakanı Zülfikar Ali Butto, bir Lahor mahkemesi tarafından 5.000 dolar nakdi ve 10.000 dolarlık da bono kefaletiyle serbest bırakılmıştır.

Lahor Yüksek Mahkemesinde yargılanan Butto, kendisine yöneltilen bütün suçlamaları kesin bir şekilde reddederek, iftiraya maruz kaldığını anlatmış ve:

"Suçlu olup olmadığıma bırakın halk karar versin. En yüksek mahkeme halktır" demiştir.

Lahor Yüksek Mahkemesi Başkanı A. Sendami, iddianamede yeralan bütün suçlamaları reddeden Butto'nun kefaletle tahliyesine karar vermiştir. Butto, 1974 yılında, siyasi bir hasımı öldürtmeye çalışmak ve muarızlarını, Keşmir'deki bir toplama kampında, keyfi bir şekilde alıkoymakla suçlanmaktadır.

Butto kendisine yöneltilen bütün bu suçlamaların Pakistan Halk Partisine, Ekim ayında yapılacak genel seçimleri kaybettirmek için hazırlanmış bir komplo çerçevesinde ortaya atıldığını ileri sürmüştür.

ABD Filistin'liler katılmadan, Orta Doğu sorununa kalıcı bir çözüm bulunmayacağını açıkladı

WASHİNGTON (ANKA)- DPA

Birleşik Amerika Dışişleri Bakanlığı, Orta Doğu sorununa barışçı bir çözüm bulma çabalarına Filistinliler katılmadıkça, soruna kalıcı bir çözüm bulunmasının imkânsız olduğunu söylemiştir. Birleşik Amerika Dışişleri Bakanlığı sözcüsü tarafından yapılan resmi açıklamada, varılacak herhangi bir barış anlaşmasının mutlaka Filistin sorunana da çözüm getirmesi gerektiğini savunmuştur.

ABD Dışişleri Bakanlığının açıklamasında, Filistinlilerin ve Arap ülkelerinin İsrail'in varlığını kabul etmeleri istenmiştir.

Sözcü, Birleşik Amerika'nın Arap ülkeleriyle Filistinlilerin çıkarlarının Cenevre Barış görüşmelerinde savunulması konusunda temaslarda bulunduğunu bildirmiştir.

Butto'nun tutukluluğu ülkeyi çıkmaza sokabilir

Pakistan'da seçimlerin demokratik bir ortam içinde yapılması engellenmeye çalışılıyor

3 Eylül Cumartesi günü, güneş doğmadan az önce, bir düzine asker, ellerinde otomatik tüfeklerle Zülfikar Ali Butto'nun, Karaçi Park Caddesindeki evine girdiler. Pakistan Soruşturma Bürosu'ndan bir subay, eski başbakana, "Kalk" dedi, "Seni götürmeye geldik". Topluluk evden çıkarken, Pakistan'ın politik yaşamında yeni bir durum da ortaya çıkmış oluyordu.

Butto ilk önce, Hava Kuvvetlerinin bir jetiyle Lahor yakınlarındaki bir askerî üsse götürüldü ve burada, 1974'te işlenmiş olan bir politik cinayetle ilgili olarak, ceza kanunun 302 maddesi gereğince suçlandı. Sonra üç parti üyesiyle birlikte mahkemeye çıkarıldı ve iki politik rakibini, Kaşmir'de bir gizli tutukevinde cezalandırmakla itham edildi.. Daha sonra da Lahor'da bir sivil cezaevine gönderildi.

5 Temmuz darbesinin lideri General Ziya ül-Hak, önce bu tutuklamadan haberi olmadığını söylemişti. Fakat Salı günü New York Times'a yaptığı bir açıklamada, tutuklama emrini verdiğini kabul etti. Ayrıca, Butto'yu politik cinayetle suçlayacak belgeleri gördüğünü de sözlerine ekledi. General Ziya'nın, Butto'nun yaklaşan seçimlere katılmaması, ya da seçimlerin durdurulması için, birlik kumandanlarından baskı gördüğü söyleniyor.

6 Mayıs'ta Butto'ya karşı yapılan gösterilerde 7 kişi ölmüş, çok sayıda da yaralanan olmuştu.

NELERLE SUÇLANIYOR?

Butto, eskiden kendi hizmetinde çalışmış güvenlik görevlisinin tanıklıklarına dayanarak tutuklandı. Bu görevliler, Butto'nun iki politik cinayetten sorumlu olduğunu söylüyorlar. Bunlardan biri bir parlamento üyesi. Öteki de, Butto'nun Halk Partisi'nden ayrılan Ahmed Rıza Kasuri. Yanlışlıkla Kasuri'nin babasını öldüren suikastçilerin politik amaçları olduğu kesin. Fakat bu girişim yüzünden Butto'nun suçlu bulunması uzak bir olasılık olarak görülüyor.

Öbür suçlamalar daha dolaysız. 5 Eylül'de, eski federal güvenlik kuvvetleri başkanı Masud Mahmud, iki Pençap yöneticisini, mahkemenin beraat kararına rağmen hapsettiğini kabul etti ve 6 ay hapse mahkum edildi. Bir hafta sonra Butto'ya da aynı suçlama yöneltildi. Kasuri davasında da tanıklık etmiş olan Mahmud, buyrukları kimden aldığı konusunda kuşkusu olmadığını açıkladı. Haksız yere tutuklanmış olan yöneticilerden biri ise, Butto'nun kendisini kampta ziyaret ettiğini ve "Köpek gibi öleceksin. Seni bu sefaletten kurtarmak için kurşun harcamayacağım," dediğini iddia ediyor.

Butto'yu ve avukatlarını yıllarca uğraştırabilecek daha bir sürü dava dosyası da sırada bekliyor. Bunların arasında bir cinayet davası daha var. Bilindiği gibi, Butto'nun muhaliflerinden, parlamento üyesi Nazir Ahmet de öldürülmüştü. Eski bir polis görevlisinin, bu işi için Pençap Valisinden direktif aldığı, valinin ise doğrudan eski başbakanın, "adamın susturulması" yolunda uyarısı üzerine harekete geçtiği ileri sürülüyor. Bunlardan başka, yolsuzluk, haksız tutuklama ve işkence iddiaları da var.

SEÇİMLER NE OLACAK?

Butto tahliye isteğinde bulundu. Avukatlarıyla günde iki saat görüşmesine de izin veriliyor. Fakat eski başbakanla hukuk çevrelerinin arası iyi değil. Lahor Barosu, bir hafta öncesinden Butto'nun tutuklanmasını istemişti. Şimdi de ülkenin tanınmış avukatlarından hiç biri, onu savunmaya yanaşmıyor.

Basında Butto aleyhine açılan kampanya Halk Partisi'ni de etkiliyor. Gerçi parti, şimdiye kadar kararlı bir politika izledi ve ister tutuklu ister özgür olsun Butto'nun parti liderliğini sürdüreceğini açıkladı. Ayrıca bu konudaki gelişmeler ne olursa olsun, partinin seçimlere katılacağı da söyleniyor. Fakat önde gelen liderlerinden çoğu tutuklanırsa, Halk Partisi'ne, seçimleri boykot etmekten başka yol kalmayabilir.

Pakistan Milli İttifakı, tutuklanmanın ilk günlerinde sevinçli görünmüş ve seçimlerin ertelenip ertelenmemesi konusunda çelişik görüşler öne sürmüştü. Şimdi, ittifak kendi içinde tutarlı bir duruma gelmiş gibi görünüyor. İttifakın başbakan adayı, hava generali Asgar Han, önceleri Butto'nun yargılanmasını beklemek için seçimlerin ertelenmesini isterken, müttefiklerinin de baskısıyla, bu tutumunu değiştirdi.

General Ziya ise, hiç bir şey olmamış seçim çalışmaları yolunda gidiyormuş gibi davranıyor.

Pakistan'ın eski başbakanı, Halk Partisi lideri Zülfikar Ali Butto güç durumda.

Türk-İş Genel Başkanı DİSK'in MESS işyerlerinde uyguladığı grevin ideolojik olmadığını söyledi

Ecevit' in zamlara karşı eylem çağrısından sonra Tunç da harekete geçti

ANKARA-(İSTA)- Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'un DİSK'in MESS e karşı direnişinin ideolojik olarak nitelenemeyeceğini belirterek böyle bir davranışın "ilkel" olacağını söylemiştir. Tunç, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in Türk-İş'e yönelttiği çağrı konusunda ise 20 Eylül'de Genel Yönetim Kurullarının toplanacağını ve değerlendirmenin orada yapılacağını söylemiştir. Türk-İş Genel Başkanı kuruluş içindeki bazı fikir ayrılıklarının ortadan kaldırılması için olağanüstü Genel Kurul istediğini açıklamıştır. Tunç, hükümetin aldığı son zamlar konusunda da değinerek "Bazı çıkar çevrelerine devlet şartından verilen ödünlerin bedeli halka ve işçiye çektirilmektedir" demiştir. Türk-İş Genel Başkanı hükümetin bu kararı ile genel grev için gerekçelerini de hazırladığını sözlerine eklemiştir.

"ÜÇ AY DEVAM EDEN GREV İDEOLOJİK OLAMAZ"

Türk-İş Genel Başkanı Türk-İş'e bağlı bazı sendika liderlerinin DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası tarafından yürütülen grevinin ideolojik olduğu yolundaki beyanları karşısında kendisinin ne düşündüğünün sorulması üzerine bu grevin ideolojik olamayacağını söylemiş, "üç aydır devam eden bir grev ideolojik olamaz" demiştir.

Tunç, şöyle devam etmiştir:

"Bazı çevreler son günlerde, işçi hakları ile ilgili her girişimde ideolojik nedenler aramaktadırlar. Türk işçisi artık esir işçi değildir. Ekonomik ve sosyal haklar için grevini sürdürmektedir. Bunun ideolojik olduğunu anladığı takdirde 3-4 gün sonra bunu işbaşı yapar. Üç ay süren bir grevin ideolojik olmasına imkan yoktur"

DİSK 'in sürdürdüğü MESS grevinin sermaye çevreleri tarafından ideolojik olduğu gerekçesiyle küçük düşürülmek istendiğine değinen Halil Tunç, "Bu sözlerin DİSK ile asgari olarak ortak bir çizgide mücadele için atılmış ilk adım olarak nitelenip nitelenemeyeceği" şeklindeki soruya "Biz Anayasal çizgiden çıkmamak şartıyla her kuruluşla işçilerin mücadelesi için ortak mücadele vermeye hazırız" demiştir.

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL

(Türk-İş) Genel Başkanı Halil Tunç, dün yaptığı basın toplantısında, bir soru üzerine, Türk-İş içinde bazı fikir ayrılıklarının ortadan kalkması için, Olağanüstü Genel Kurul toplantısını istediğini açıklamıştır. Halil Tunç'un genel grev konusundaki görüşlerine katılmayan ve bu konudaki çeşitli beyanlarda bulunan, Türk-İş'e bağlı sendikaların Genel Başkan ve bazı yöneticilerinin, bu beyanları karşısında Tunç bundan önceki Yönetim Kurulu toplantılarında da grev konusunda teklif yapmıştı. Tunç'un bu teklifi Türk-İş içindeki faşist kanadın tasfiye edilmesinin amaçlandığı biçiminde yorumlanmıştır.

GENEL GREV

Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç, zamlara karşı yine genel grevden söz ederek son yapılan zamların genel grev için haklı gerekçeler yarattığını söylemiştir.

Tunç, hükümetin aldığı ekonomik kararlardan Türkiye'de toplumun çıkarlarının bir avuç azınlığın çıkarlarına terkedildiğinin anlaşıldığını belirterek şöyle demiştir:

"Adına ekonomik önlemler paketi denilen zam kararları, halkı işçi ekonomik güçsüzlüğe itecek, ihracatçıyı, sanayiciyi kollayan bir tasarruftur. Bu kararda işçinin ve halkın yararı asla gözetilmemiştir. [illegible] tekelci burjuvazinin çıkarlarını halka yarayacak hiçbir önlem yoktur. Sadece yük getirmiştir."

MHP'NİN ALDIĞI KADROLAR

Türk-İş Genel Başkanı Tunç, hükümetin büyük bir ödemeler sorunu varken hükümetteki bazı partilere ve özellikle MHP'ye alt bakanlıklara geniş ve yan kadrolar alınarak parti militanlarının doldurulduğunu değinmiştir. Halil Tunç hükümetin son aldığı zam kararları karşısında Türk-İş'in, toplusözleşme politikasında değişiklik yapacağını da bildirmiş Türk-İş'in asgari ücret konusunda saptamada bulunmak için bu ay toplantı yapacağını kaydetmiştir. 1975'den bu yana yüzde 200 artan fiyatlara denk olarak saptanacak ücretin, bu limitin altına düşemeyeceğini söyleyen Tunç, konuşmasını özetle şöyle sürdürmüştür:

"-Teşkilatımız bundan böyle pazarlık stratejisini değiştirecektir. Toplumda adalet duygusunu zedeleyen bu gidişe dur deme görevi devletindir. Devlet adaleti zedelenmesini önleyecek önlemleri almakla görevlidir. Bu önlemlerin başında asgari ücretin işçinin insanca yaşamasını mümkün kılacak bir şekilde belirlenmesi gelmektedir. Asgari ücretin yeniden saptanabilmesi için çok acele edilmelidir. Aksi halde her türlü yasal ve demokratik eylem biçimi uygulanacaktır. Bu görevin gerekliği ağır basıp de yapılabileceğinden kimsenin şüphesi olmamalıdır."

SERMAYE YARARINA EKONOMİK POLİTİKA UYGULANMIŞTIR

Halil Tunç hükümetin ekonomi politikasının sermaye çevrelerinin çıkarlarına uygun olarak saptadığını yineleyerek, Türk İş 'in buna karşılık olarak ilk uygulamasını Devlet Demiryollarında iletmesinde başlatacağını öne sürmüş, bugüne kadar yürürlükteki sözleşme uyuşmazlıklarından çıkan hak uyuşmazlıkları için 275 sayılı yasanın 19. maddesinin sendikalar tarafından genişletilerek işletilmediğini, tüm teşkilatlarına talimat verildiğini kaydetmiştir.

● Tunç "Hükümet aldığı son ekonomik kararlarla genel grevin gerekçesini hazırladı"

MESUB Sekreteri Evgen Alekseyev

Maden-İş grevine uluslararası destek artıyor

DSF'ye bağlı Madeni Eşya Emekçileri Sendikaları Uluslararası Birliği Sekreteri Alexeyev bugün Türkiye' den ayrılıyor.

Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF)'na bağlı Madeni Eşya Emekçileri Sendikaları Uluslararası Birliği 'nin temsilcisi olarak geçtiğimiz günlerde yapılan Maden-İş 22. Genel Kurulu'na katılan Birlik Sekreteri Eugen Alekseyev, bugün Türkiye'den ayrılacaktır.

Madeni Eşya Emekçileri Sendikaları Uluslararası Birliği (MESUB) ne katılma kararı alan DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası'nın MESS'e karşı sürmekte olan grevine MESUB'un maddi desteğini ileten Alekseyev bu desteğin uluslararası alanda genişletileceğini de belirtmiştir. Eugen Alekseyev'le işçi sınıfının sorunları üzerine yapılan uzun bir görüşme, önümüzdeki günlerde gazetemizde yer alacaktır.

Zeki Alçın öğrenci kredilerinin 1500 lira olmasını istedi

ANKARA (ANKA) CHP Gençlik Kolları Merkez Kurul Başkanı Zeki Alçın, dün verdiği yazılı demecinde, son yapılan zamların öğrenci gençliğin okuma imkanlarını olanaksızlaştırdığını söylemiş, "Çok az öğrenciye verilen burs ve kredi olanaklarının arttırılmasını, ihtiyacı olan tüm öğrencilere yaygınlaştırılmasını ve emiktarlarının en az 1500 liraya çıkarılmasını öneriyoruz" demiştir.

Malatya'da iki polis komandoların saldırısına uğradı

Malatya Toplum Polis Müdürlüğünde görevli iki polis memuru oruç tutmadıkları gerekçesiyle komando oldukları öne sürülen bir grubun saldırısına uğramıştır. Olayda ağır şekilde yaralanan polis memuru Mehmet Çalışkan, tedavi edilmek üzere Ankara'ya gönderilmiştir.

Verilen bilgiye göre, Mehmet Çalışkan ve Hasan Ertürk adındaki iki toplum polisi, İstasyon caddesinde komandoların saldırısına uğramıştır. Oruç tutmadıkları için saldırıya uğrayarak tabancası alınan Mehmet Çalışkan ağır şekilde yaralanmıştır. Durumu ağır olan polis memuru, daha sonra Malatya Valiliğince tedavi edilmek üzere Ankara'ya gönderilmiştir.

Diyarbakır' da Türk-İş' e bağlı sendikalar da Eğitim Enstitüsünün kapatılmasını eleştirdi

DİYARBAKIR (THA) Diyarbakır'da Türk - İş 'e bağlı sendikalar, Mardin, Diyarbakır Eğitim Enstitüleri ile Tunceli Öğretmen Okulu'nun kapatılmasını kınamışlardır.

Türk-İş'e bağlı Yol-İş, DSİ-İş, YSE-İş, Tez-Büro İş, Tüm-İş, TEKSİF ve Türkiye Genel-İş sendika yöneticileri ortak olarak yaptıkları açıklamada özetle şöyle demişlerdir:

"Sayın Demirel'in zaman zaman ben iktidara gelirsem, hizmete Doğu'dan başlayacağım diyordu. Gerçekten iktidara geldiği an Doğu'ya büyük bir hizmet yaptı. Diyarbakır ve Mardin Eğitim Enstitüleri ile Tunceli Öğretmen Okulu'nu kapattı. Bu üzücü olay karşısında susan tüm Doğu ve Güneydoğu parlamenterlerini, suskunluklarından dolayı kınıyoruz. Bu olay, bir CHP'nin bir AP'nin veya diğer partilerin davası değildir. Bu tüm Doğu ve Güneydoğu'nun ortak ve üzerinde durulması gereken meşru bir davasıdır. Atilla Eğitim Bakanlığı, gerekçe olarak öne gösterirse gösterisin bunlara hiç kimse inanmayor. İstiklal Marşı, Anayasamızın bir gereğidir. Elbetteki, her Türk'ün saygı duyması gerekir. Ancak yüksek okullarda okutulmaya zorlanıyorsa bu bir tahriktir. Gerçek neden bu okullarda okuyan öğrencilerin fakir halk, işçi, devrimci ve Doğu çocukları olmasıdır. Faşist ırkçı ve şovenist olmadıkları için MC'nin bir darbesidir.

İSTANBUL'DA DEMOKRATİK KURULUŞLAR

TÖB-DER, TÜMAS, TÜMOD, İGD, SGB İstanbul Şubeleri ile DEV-GENÇ, İst. DDKD ve DHKD, Diyarbakır, Mardin Eğitim Enstitüleri' nin ve Tunceli Öğretmen Lisesi 'nin kapatılması üzerine bir açıklama yapmışlardır. Açıklamada şöyle denilmektedir:

"II. MC'nin işbaşına gelmesiyle daha da artan baskıların yanı sıra, son olarak Diyarbakır, Mardin Eğitim Enstitüleri ile Tunceli Öğretmen Lisesi'nin kapatılmasını biz öğretmenler, öğretim üyeleri ve öğrenciler olarak nefretle karşılıyoruz.

Bu girişim yoksul, ezilen halk çocuklarının yetersiz olan okuma haklarını ellerinden alabilmek, kurumları faşistleştirmek, eğitim kurumlarında kendi politikaları doğrultusunda ırkçı, şöven, zor asimilasyoncu eğitimi tamamen yerleştirme çabalarının bir halkasıdır.

Diyarbakır, Mardin, Tunceli'deki eğitim kurumlarının kapatılmasına karşı çıkar ve açılması doğrultusunda verilen mücadelenin yanında olduğumuzu açıklar, MC'nin bu tür girişimlerine karşı tüm demokrat kamuoyunu mücadeleye çağırırız."

İSTANBUL DHKD'NİN AÇIKLAMASI

Öteyandan konuyla ilgili olarak İstanbul DHKD Sekreteri Mehmet Aslan da bir açıklama yaparak, hükümetin Mardin ve Diyarbakır Eğitim Enstitülerini kapayarak, yoksul halkımızın gençlerine okuma hakkı tanımadığını, ırkçı-şoven düşünde gençlere bu okulları açmak amacında olduğunu belirtmiştir. DHKD'nin açıklamasında "Halkımız sömürgeci tehdidin yöneldiği gençliği bu kavgasında yalnız bırakmayacak" denilmektedir.

ZAMLAR VE TEPKİLERİ

Demokratik kuruluşlar zamları protesto ediyor

● TÖB-DER : "İnsanca yaşamamız için sendikal haklarımızı almalıyız"

● TÜS-DER: "Zamların yaratıcısı MC' ye karşı UDC saflarında savaşılmalı"

● TÜTED: "Son zamlar sendikasız teknik elemanlar için dayanılmaz bir baskıdır"

● MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI: "İkinci MC gerçek yüzünü bir daha ortaya çıkardı"

● İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI: "Protesto mitingleri yapılmalı"

İSTANBUL-(İSTA)- İkinci MC Hükümetince uygulanan zamlara karşı çeşitli demokratik kuruluşların tepkileri giderek yoğunluk kazanmaktadır. TÖB-DER TÜTED, TÜS-DER ve Makine Mühendisleri Odası Ist Şubeleri zamlar konusunda yaptıkları açıklamalarda, İkinci MC Hükümetinin izlediği ekonomi politikasını eleştirmişler, "zamlara ve yaratıcı MC'ye ve emperyalizme karşı UDC saflarında birleşilmeli" demişlerdir.

TÖB-DER İSTANBUL ŞUBESİ

İkinci MC'nin zam uygulamalarının tekelci sermayeye yaradığını bildiren TÖB-DER İstanbul Şube Başkanı Talip Öztürk, "eli silahlı soyguncuların örgetmen maaşlarına el uzatmasıyla MC'nin halkın ekmeğine el uzatması aynı düzeydedir"demiştir. Talip Öztürk özetle şunları söylemiştir:

"Yoksulluk, pahalılık ve açlık demek olan MC, son zam furyası ile halka düşman yüzünü bir kez daha gösterdi. Biz öğretmeler sendikal haklarımız ve eğitim mücadelemizi MC'nin tüm baskılarına karşı sürdürüyoruz. MC tekelci burjuvazinin ve emperyalizmin yararına uyguladığı zamlarla biz öğretmenleri daha da yoksullaştırmıştır. Eli silahlı soyguncuların öğretmen maaşlarına el uzatmasıyla MC'nin halkın ekmeğine el uzatmasını aynı düzeyde görüyoruz. Bu tür saldırıları öğretmenler olarak işçi sınıfımız ve emekçi halkımızla birlikte etkisiz hale getirme savaşımımızı sürdüreceğiz. Tek çözüm ekonomik olarak insanca yaşamamız, sendikal haklarımızı almamız için UDC saflarında birleşmektir."

TUS-DER

MC'nin uyguladığı zamlarla ilgili olarak İstanbul'da bir açıklama yapan Tüm Sağlık Personeli Derneği (TÜS-DER) Genel Sekreteri Ramis Doğan da "zamların yaratıcısı emperyalizme ve işbirlikçisi MC'ye karşı UDC saflarında savaşım verilmelidir" demiştir.

Zamların MC tarafından emperyalizmin isteği doğrultusunda yapıldığına da açıklamasında yer veren Ramis Doğan "Zamların yükünü işçiler, yoksul köylüler, memurlar, küçük ensaf ve zanaatkarlar çekecektir" demiştir.

TÜTED

Tüm Teknik Elemanlar Birleşme ve Dayanışma Derneği İstanbul Şubesi Sekreteri Ersin Kaya da zamların yaratıcısı ve emperyalizmin güdümündeki işbirlikçi sermayenin iktidardaki temsilcisi MC'ye karşı direnişe geçilmesini istemiştir.

Ersin Kaya, İkinci MC'nin zam uygulamalarına karşı yaptığı açıklamada daha sonra şunları söylemiştir:

"Tekelci sermayenin iktidarı 2. MC'nin uygulamaya koyduğu zamlar zatengüç koşullar altında yaşamakta olan teknik elemanları ve halkımızı açlık tehlikesiyle karşı karşıya bırakmıştır. Birçok teknik eleman I ayda kazandığını sadece kiraya ve yol parasına harcayacaktır. Son zamlar sendikal hakları bulunmayan teknik elemanlar için dayanılmaz bir baskıdır. Baskılara, zamlara ve enflasyona karşı tüm çalışanlar bunların yaratıcısı olan tekelci sermayeye ve onun maşası 2. MC'ye karşı direnişe geçmelidirler."

TÖB-DER ÇATALCA ŞUBESİ

TÖB-DER Çatalca Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Ceyhan Yılmaz da zamlarla ilgili olarak yaptığı açıklamasında tüm emekçilerin yanında öğretmenlerin yaşamının da çekilmez kılındığını ifade etmiş ve örgütlü mücadele ile haklarını koruyacaklarını belirtmiştir.

Yılmaz, açıklamasında özetle şöyle demiştir:

"Aldığımız para ile geçinemez durumdayız. Zamlar tüm emekçiler gibi öğretmenlerin de yaşamını çekilmez kılmıştır. Hele maaşların dondurulacağı şeklindeki açıklamalar öğretmenler ile alay etmektir. Biz öğretmenler örgütlü mücadelemizde haklarımızı koruyacağız ve eylem birliği ile bunları geliştireceğiz."

MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI

Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi yaptığı açıklamada, İkinci MC'nin enflasyonla mücadele adı altında bir yandan temel tüketim maddelerine zam yaparken diğer yandan da tüm emekçilerin ekonomik ve demokratik hak ve özgürlüklerini de sınırlamayı amaçladığını bildirmiştir.

Son zamlarla uluslararası tekelci sermaye ve onun yerli ortaklarının içinde bulundukları bunalımlarını emekçi halka ödetmeye çalıştıklarına da yer veren MMO, açıklamasında "İkinci MC gerçek yüzünü bir kez daha ortaya çıkardı" denilmiştir.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

İnşaat Mühendisleri Odası Merkez Yönetim Kurulu dün yazılı bir açıklama yaparak son yapılan zamlar ve bununla gelen fiyat artışlarının yaygın biçimde tartışılması, zamların nedenlerinin kitlelere açıklanması ve IMF gibi emperyalist kuruluşların gizli emellerinin ortaya serilmesi için seminerlerin ve mitinglerin düzenlenmesini önerilmiştir.

İnşaat Mühendisleri Odasının açıklamasında iktidarın attığı her adımda sınıfsal yapısını sergilediği belirtilerek temel mallara yapılan zamların diğer tüketim maddelerine süratle yansıdığı bildirilmiştir.

İZMİR TABİP ODASI

İzmir Tabip Odası, hükümetçe açıklanan zamların, perakende fiyatların bir ay içinde yüzde 100 artmasına neden olacağını önesürmüş, hekimler olarak, işçi sınıfı, yoksul köylü, dar gelirli, memur, esnaf ve tüm emeği ile geçinenlerle birlikte tekelci burjuvazinin temsilcisi 2. MC'yi şiddetle kınadıklarını bildirmiştir.

Emekçi çocuklarının beslenme bozukluğundan ölüme terkedilirken, bir avuç tekelci burjuvazinin çocuklarının bolluk içinde yaşadığını kaydeden Prof. Dr. Cumhur Ertekin, söyle devam etmiştir. Zamlar beslenme kadar belediye hizmetlerini etkileyecektir. Belediye hizmetleri özellikle işçi sınıfının yoğun bulunduğu büyük illerde yetersizdir.

Belediye Başkanlıklarına bir avuç işbirlikçi tekelci burjuvazi, temsilcilerini getiremediğinden, gerçek temsilcileri 2. MC aracılığı ile cezalandırmaktadırlar.

ANKARA- YOL-İŞ SENDİKASI

Ankara Yol-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Emre 2. MC Hükümetinin temel maddelere yaptığı zamların emekçi halkın satınalma gücünü düşürdüğünü, yoksullaşmasına yolaçtığını bildirmiş "Çok uluslu şirketlerin Türkiye'de temsilciliğini yapan tekellerin egemenliğine son verilmeden hayat pahalılığı önlenmez" demiştir. Emre tüm demokratik kuruluşları hayat pahalılığı konusunda birlikte mücadeleye de çağırmıştır.

İKD, PAHALILIK VE ZAMLARLA MÜCADELE KAMPANYASI AÇTI

İSTANBUL (İSTA) İlerici Kadınlar Derneği (İKD) İkinci MC tarafından yapılan zamlara karşı mücadele kampanyası açmıştır. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in kitle örgütlerini zamlara karşı eyleme çağırmasını olumlu karşıladıklarını açıklayan İKD, zamlara karşı mücadele için ilerici siyasi partilerin kadın kollarını, sendikaların ve demokratik örgütlerin kadın üyelerini ve üye eşlerini de kampanyaya katılmaya çağırmıştır.

İlerici Kadınlar Derneği Genel Başkan Yardımcısı Nermin Çetiner, dernek yöneticilerinin katıldıkları basın toplantısında kampanya ile ilgili bilgi verilmiştir. Nermin Çetiner pahalılıktan, yokluktan ve zamlardan en çok etkilenenlerin başında emekçi kadınların geldiğini, bu duruma dur diyenlerin başında da kadınların yer alması gerektiğini belirterek, "Ulusal kaynaklarımızı alabildiğine sömüren, bizi yokluğa; açlığa, kuyruklarda beklemeye iten uluslararası tekelci sermaye ve onların yerli işbirlikçileridir. Bu yüzden hedefimiz bakkal, manav, kasap değil, tekelci sermaye ve onların sözcüsü MC'dir" demiştir.

İKD Genel Başkan Yardımcısı Nermin Çetiner, kampanya boyunca bildiriler dağıtacaklarını, afisleme, kahve toplantıları yaparak protesto gösterileri düzenleyeceklerini de belirttiği açıklamasında, İKD'nin taleplerini şöyle sıralamıştır:

-Halkımıza zam, yokluk ve zulümden başka bir şey getirmeyeceği bir kez daha belli olan MC bir an önce gitmelidir.

-Zamlar durdurulmalı, ücretler değil fiyatlar dondurulmalıdır.

-Asgari ücretler her aileye gerçekten yetecek asgari düzeye çıkarılmalıdır.

-Üretim ve tüketim kooperatifleri kurulmalıdır.

-Stokçular, istifçiler, ağır cezalara çarptırılmalıdır.

-Her semtte semt halkının da katılacağı fiyat kontrol komiteleri kurulmalıdır.

-Başta devlet işletmeleri, KİT'lerdekiler ve MESS grevleri olmak üzere tüm grevler işçilerin istemleri doğrultusunda en kısa zamanda çözüme ulaştırılmalıdır.

İstanbul'da taksi dolmuş ve minibüs ücretleri belirlendi

DOLMUŞLARDA KISA MESAFE ÜCRETLERİ 200 KURUŞ OLARAK SAPTANDI

İSTANBUL (AA) İstanbul'da taksi, dolmuş ve minibüs ücretlerine tesbit edilen zamlar dün Belediye Encümenince belirlenmiştir.

İstanbul'da taksi, dolmuş ve minibüs ücretlerine yüzde 40 ile yüzde 50 oranında zam getiren karara göre en kısa mesafeler dolmuşlarda 200, minibüslerde 150 kuruş olmustur.

Taksilerin saati ise, ilk harekette 20 lira, bundan sonra her 100 metre mesafe için 50 kuruş yazacaktır. Boğaz Köprüsü geçiş ücreti ise müşteriye ait olacaktır.

İSTANBUL'DAKİ CHP'Lİ 20 BELEDİYE BAŞKANI "ZAMLARDAN KURTULMANIN YOLU, 2.MC DEN KURTULMAKLA GERÇEKLEŞİR" DEDİ

İSTANBUL-(İSTA) İstanbul'da CHP üyesi 20 Belediye Başkanı dün yayınladıkları ortak bildiride "Zamlardan kurtulmanın yolu 2. Cephe iktidarından kurtulmaktır" demişlerdir.

20 CHP' li Belediye Başkanı, son zamlarla belediyelerin de ezildiğini, ancak 2. Cephe'nin ekonomik politikasına karşı mücadelede kararlı olduklarını açıklamıştır. Belediye Başkanları ortak bildirilerinde özetle şöyle demektedirler:

"Cephe iktidarları belediyelerdeki demokratik solcu halk iktidarlarına tahammül edememektedir.

Cephe iktidarları halk iktidarının temsilcilerini ve uygulayıcıları olan demokratik solcu belediyeleri kendi sürdürdükleri bozuk ekonomik düzenin birer parçası haline getirmek istemektedirler.

Cephe iktidarları; belediyelerimizin bozuk düzene karşı mücadele de etkin olmamaları ve halkımızın gözünde başarısız" görünmeleri için ekonomik ve siyasal ambargo uygulamaktadırlar.

Demokratik solcu belediyelere para yardımı yapılmamaktadır. Sorumluluğunu taşımadığımız yöneticileri değiştirmek için yeni kadro taleplerimiz ilgili bakanlıklarda tastik edilmemekte, geri çevrilmektedir.

Bizler işçilerimizin, memurlarımızın ücretlerini, maaşlarını ödeyemez, yatırım yapamaz duruma getirilmek isteniyoruz.

Cephe iktidarları belli bir ekonomik güçe ulaşmamızı, halkımıza hizmet götürmemizi istemediği için "Halk düşmanı niteliğinin gereği olarak"Belediyeler yasasında"Bilinçli olarak parlamentodan çıkartmamaktadırlar.

Belediyelerimiz, cephe iktidarlarının hertürlü engellemelerine, hertürlü ambargolarına karşı halkımızın hizmetinde olacaktır.

CHP Istanbul Gençlik kollarınca açılan hayat pahalılığı ile mücadele kampanyası ile ilgili olarak bildiri yayınlayan Belediye Başkanlarının isimleri şöyledir: "İstanbul Belediye Başkanı Ahmet İsvan, Kartal Belediye Başkanı Mehmet Ali Büklü, Maltepe Belediye Başkanı Yalçın Kızılay, Pendik Belediye Başkanı Yusuf Birsel, Tuzla Belediye Başkanı Ahmet Kılıç, Halkalı Belediye Başkanı Hasan Öztekin, Sefaköy Belediye Başkanı Tayyip Şengün, Küçükçekmece Belediye Başkanı Hasan Hilmi Özgün, Kocasinan Belediye Başkanı Ali Yerlikaya, Çatalca Belediye Başkan Vekili Nihat Erdem, Büyükçekmece Belediye Başkanı İbrahim Arı, Hadımköy Belediye Başkanı Özcan Taşkınbaş, Küçükköy Belediye Başkanı Mustafa Gürbüz, Değirmenköy Belediye Başkanı Abdullah Akgün, Çınarcık Belediye Başkan Vekili Metin Aykul, Yalova Belediye Başkanı Mehmet Durmam, Alibeyköy Belediye Başkanı Necati Latifoğlu, Küçükyalı Belediye Başkanı Feyyaz Tüzüner.

Halk, zamlara ne diyor?

CEVAT ATAY-(18) -SEYYAR SATICI

Herkes istediği gibi zam yapıyor, pastırmayı 70 liraya alıyordum, şimdi 120'ye alıyorum bu durumda ben de zam yapmak zorunda kalıyorum ve sonunda müşterim azalıyor. Bir ay önce dört yüz liralık satış yaparken, şimdi iki yüz liralık yapıyorum, bu da beni dolayısıyla ailemi zor durumda bırakıyor.

FATMA SÖYLER -(67)-EV KADINI

Zaten bir şey alamıyorduk, şimdi de hiç bir şey alamayız. Ben bu zamları bir aydır bekliyordum. Çünkü Demirel Başbakan oldu mu mutlaka zam gelir. Başbakan, bir aydır televizyonda halkı zamlar için hazırlıyordu. Ben bunu seziyordum.

ALEV YAMAN-(23)-ECZACI

Ne diyeceğimi ben de bilmiyorum, tek kelimeyle felaket. Aklınıza gelen her şeye zam geliyor, hem de düzensiz ve kontrolsüz. Herkes de kendi açısından haklı. Çünkü temel maddelere hükümetçe yüzde yüzden fazla zam yapıldı. Şimdi sıra ilaçlarda, Bakalım yüzde kaç zam gelecek..

HASANCAN-(50)-TÜCCAR

Vallah burası çok fena. Ben iki gün önce Kayseri tarafından geldim, bizim orada etin kilosu 50 lira. Burada yüz liradan satılıyor. Nasıl et yiyiyorsunuz, ayrıca bizim orada ne sıra var ne de kuyruk, bakıyorum da her yerde ne almak istersen kuyrukta beklemen lâzım, hem de saatlerce ..

REMZI DÖKMETAŞ-(25)-BELEDİYE ZABITASI

Zamlar bizim gibi yoksul halkı etkiler, zenginlere hiç bir şey olmaz, zaten çok zorşartlar altında yaşıyorduk. Şimdi ise tamamen mahvolacağız. Aylıklarımıza da mutlaka zam gelmeli, yoksa halk acından ölür ve toplum çöker.

MUSTAFA TEKIN -(32)-POSTACI

Zaten yaşamıyorduk, şimdi tamamen öldük. Bizim memurlar olarak aylıklarımız ayın 15'inde bitiyordu, şimdi ayın 5'inde biter. Aylıklarımız mutlaka arttırılmalı yoksa çok fena olur. Bir de yılda bize iki ikramiye veriyorlardı, şimdi bunları da vermeyeceklermiş. İşte o zaman gel gör halimizi.

Zamların, sermaye sahiplerine mal stoku yapma fırsatı verdiği öne sürüldü

Türkiye İşçi Emekliler Cemiyeti Genel Başkanı Sadi Heper, zamların sermaye sahiplerine mal stoku yapma fırsatı verdiğini, bu kişilerin milyonlarına milyon katmalarına yolaçtığını bildirmiş, "Memur işçi ve emekliler zamlar altında ezilmektedir" demiştir. Heper, bir soru üzerine, hükümeti uyarıcı olacaklarını ve kendilerine insanca yaşama düzeyi sağlanması için çalışacaklarını belirtmiş, işçi emeklileri istediği takdirde, ileri bir tarihte eylem yapabileceklerini söylemiştir.

Heper, dün düzenlediği basın toplantısında zamlardan sonra emekli, işçi ve memurların kaderleri ile başbaşa bırakıldığını hükümetin hiçbir önlem almadan çalışmalarına ara verdiğini hatırlatmış, hükümetin yaptığı yüzde 100 zammın, piyasanın her alanına yansıdığını işçi, memur ve emeklilerin maaşlarının sabit kaldığını belirtmiştir.

Taban fiyatlarını protesto mitingi öncesinde Çukurova' da baskıların arttırıldığı belirtildi

ANKARA(ANKA)

KÖY-KOOP'a bağlı Adakobirlik'in Ceyhan ilçesinde protesto mitingi öncesinde Çukurovalı kooperatifçilere karşı KÖY-KOOP Genel Başkan Yardımcısı Nedim Tarhan verdiği demeçte şunları söylemiştir

"Dün fabrikalarda, okullarda sürdürülen terör, şimdi tarlalarda, kırlarda da başlatılmıştır. Kuşkusuz bu rastlantı değildir. Kır yoksulları da ülkemizde yükselen toplumsal muhalefete katılmışlar ve demokratik halk kooperatiflerinde örgütlenmeye başlamışlardır.

Gerek MC, gerekse onun kırdaki faşist uzantıları şunu iyi bilsinler, ne onların zamları, düşük taban fiyatları, ne de baskı ve saldırıları, kır yoksullarının, işçilerle, emekçi kitlelerle ortak ekonomik-demokratik mücadelesini engelleyemeyecektir."

MİTİNG İLGİ GÖRÜYOR

Öte yandan, KÖY-KOOP Genel Başkanlığı'ndan verilen bilgiye göre, Adakobirlik'in Ceyhan'da düzenleyeceği miting, şimdiden destek ve ilgi görmeye başlamıştır.

Mobilya taşımadığını söyleyen kamyon sahibi, Yahya Demirel hakkında tazminat davası açtı

ANKARA (THA)

Hileli vergi suçu işlediği ve sahte evrak düzenlediği iddialarıyla Ankara 1. Asliye Ceza ve 4. Ağır Ceza Mahkemeleri'nde yargılanmakta olan Yahya Demirel'in mobilya nakliyatı yaptırdığını iddia ettiği Necati Düzgün adındaki kamyon sahibi, Yahya Demirel aleyhine 100 bin liralık tazminat davası açmıştır.

Yahya Demirel'in yargılanması sırasında mobilya nakliyatı yaptırdığını iddia ettiği ve adlarına fatura kestiği kamyonların sahip ve şoförleri ilgili mahkemeler tarafından tanık olarak çağrılmaktadırlar.

Edinilen bilgiye göre, 1. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından tanık olarak çağrılanlardan 67 AV 587 plaka sayılı kamyonun sahibi Necati Düzgün, mahkemeye çağrılmasının çevresinde adının bu işe karıştığı yolunda kuşkular uyandırdığını öne sürerek, 90 bin liralık manevi, tanık olarak mahkemeye gelmesi nedeniyle de yapması gereken işler aksadığı gerekçesiyle 10 bin liralık maddi tazminat olmak üzere toplam 100 bin lira tutarında tazminat davası açmıştır.

Necati Düzgün, Yahya Demirel'in duruşmaları sırasında kendisiyle hiç bir ticari ilişkisi bulunmadığını, kamyonuyla da Yahya Demirel'e ait hiç bir malı taşımadığını ifade etmiştir.

Çağlayangil ve Judd Kıbrıs konusunda özel bir görüşme yaptı

- Judd' un Kıbrıs' la ilgili bir teklif getirip getirmediği konusunda her iki bakan da birşey söylemedi

ANKARA (ANKA)

Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil ile Türkiye'yi resmen ziyaret etmekte olan İngiltere'nin Dışişlerinden sorumlu Devlet Bakanı Frank Judd, dün sabah Dışişleri Bakanlığında bir saatten fazla süren özel bir görüşme yapmışlardır.

Çağlayangil'in Bakanlıktaki odasında yapılan ilgili görüşmede, Türkiye-İngiltere ilişkileri ile çeşitli milletlerarası sorunlar ve özellikle Kıbrıs sorunu ele alınmıştır. İki bakanın milletlerarası sorunları kendi açılarından değerlendirdikleri, Judd'un Maraş konusu ile ilgili olarak ortaya çıkan son durum hakkında Türk Hükümetinin görüşünü almak istediği öğrenilmiştir. Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in de Türk Hükümetinin bu konudaki görüşünü anlatarak, Maraş bölgesinin Türk kesimi içinde bir bölge olduğunu, bu nedenle Kıbrıs Türk Federe Devletinin bu bölge ile ilgili her türlü kararı alabileceğini belirttiği bildirilmiştir.

Çağlayangil, görüşmeden sonra İngiliz Bakanın, Kıbrıs sorunu ile ilgili olarak bir teklif getirip getirmediği yolundaki bir soruya "Bunu kendisine sorun" cevabını vermiştir.

Aynı sorunun kendisine sorulması üzerine, İngiliz Devlet Bakanı Judd, şu cevabı vermiştir:

"Esas itibariyle biz şu anda karşılıklı problemleri görüşen dost ve müttefik meslektaşlarız. Bu anda durum budur."

Türk ve İngiliz heyetleri arasındaki resmi görüşmelere de Dışişleri Bakanı [illegible] başlanmıştır.

Demir tüccarlarının 1974'deki zammın farkını bile ödemedikleri öne sürüldü

ANKARA (İSTA)

Sivas CHP Milletvekili Mahmut Özdemir, demir tüccarlarının büyük bir bölümünün 1974'te yapılan demir zammından doğan farkları Maliye Bakanlığına ödemediklerini ileri sürmüştür.

Özdemir, Maliye Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması istemi ile Millet Meclisi Başkanlığı'na verdiği soru önergesinde, 1974 zammından sonra ödeme için tüccara tanınan sürenin II inci MC hükümeti zamanında dolduğunu hatırlatmıştır. Özdemir, bazı tüccarların, ödemeleri gereken farkları ödemediklerinin doğru olup olmadığını da Maliye Bakanı'nın açıklamasını istemiştir.

Demirel' den Milli Güvenlik Kurulunu neden toplamadığı soruldu

ANKARA (ANKA)

CHP Sivas Milletvekili Ahmet Köylüoğlu, ülkenin iç ve dış önemli sorunları olduğu halde, Milli Güvenlik Kurulu'nun aylardır neden toplanmadığını, Başbakan Demirel'den sormuştur. Köylüoğlu, dün Millet Meclisi Başkanlığına verdiği yazılı soru önergesinde, "Milli Güvenlik Kurulu'nun görüşebileceği bir sorun yok mu? [illegible]" demiştir.

Köylüoğlu, milli güvenlik ile ilgili kararların nasıl alındığını da sorduğu önergesinde, ülkede mal ve can güvenliği bulunmadığını, halkın sabahlara kadar nöbetleşe evleri beklediğini, Anadolu'da akşam saat 18'den sonra sokağa çıkılmadığını savunmuştur. Halka polis ve jandarma tarafından küfür ve işkence edildiğini belirten Köylüoğlu, [illegible] lemediğini belirtmiştir.

Oberhausen Şehir Komitesi: "2.MC' ye karşı UDC ile savaşılır"

OBERHAUSEN (İSTA)

Yurt dışında oluşturulan 2. MC'ye karşı direniş komitelerinden Oberhausen Şehir Komitesi yaptığı bir açıklama ile 2. MC'yi oluşturan ve gerici faşist olarak nitelediği güçlere karşı "ülkeyi faşizme ve emperyalizme karşı koruyacak tek gücün Ulusal Demokratik Cephe" olduğunu ifade etmiştir.

Oberhausen Şehir Komitesi yazılı açıklamasında, 2. MC'nin işbaşına gelmesi ile 1. MC dönemi uygulamalarının daha da ağırlaştığını belirtilmiş, tüm bunlara karşı "DİSK'in UDC çağrısını yurt dışında çalışan biz Türk emekçileri olarak bütün gücümüzle desteklemekte kararlı ve azimli olduğumuzu bildiririz" denilmiştir.

Komite aynı zamanda MESS'e karşı savaşım veren Maden-İş işçilerinin savaşımlarını da sonuna dek desteklediklerini açıklamıştır.

Rize' de CHP İlçe Başkanının sinemasına bomba atıldı

RİZE (THA)

Rize'nin Çayeli ilçesinde CHP Merkez İlçe Başkanı'nın sinemasına patlayıcı madde atılmıştır. Olayla ilgili olarak THA muhabirinin edindiği bilgiye göre, CHP Merkez İlçe Başkanı Mehmet Salih Sarı oğlu'nun yazlık sinemasına atılan patlayıcı madde can kaybına yol açmamıştır. Olayda, 50 bin liralık maddi hasarın meydana geldiği tahmin edilmektedir. Öte yandan Çayeli'nin tek içkili lokantası olan Muş restoranına da kimliği henüz tespit edilemeyen şahıslar tarafından patlayıcı madde atılmış ve büyük ölçüde maddi hasar meydana gelmiştir. Her iki olayla ilgili olarak soruşturmaya başlanmıştır.

POLİTİKA KULİSİ

Süleyman COŞKUN
Nahit DURU

Oto-stopçuluk moda oldu

Son günlerde her yerde 2. MC'nin yaptığı zam furyası konuşulur oldu. Geniş Halk kitleleri, işlerine giderken ya saatlerce otobüs bekliyorlar, ya da yürümeyi yeğliyorlar.

Geçenlerde, Kavaklıdere otobüs durağında da iki kişi bekleşiyorlardı. Amaçları, otobüs'e binip Kızılay'a gitmekti. Ancak, gelen tüm otobüsler tıklım tıklım dolu geçtiğinden duraktan yolcu almadan gidiyordu.

İki yaşlı adam iyiden iyiye bozuldular. Biri yürümeyi önerdi. Öteki, direndi ve, "yahu, yarım saattir ayaktayız. Ayaklarım ağrımaya başladı. Şimdi bir de yürümeye kalkarsak iyiden iyiye yorulacak ve bir hafta yatmak zorunda kalacağım." dedi.

O sırada biraz ötede bir otomobilin iki genç kızı izlediğini gören ihtiyarlardan biri, şeytanca gülümsedi. Ve hemen genç kızların yanına giderek bir şeyler söyledi. Kızlar, otobüs durağında beklerken ihtiyarlarla konuşuyorlardı.

Otomobil yine çevrede dolaşıyordu. Bu sırada kızlardan biri otomobildeki gençlere el etti. Otomobildeki gençlerden biri hemen indi ve, "buyurun sizi istediğiniz yere bırakalım" dedi. Genç, kapıyı açmıştı o sırada iki ihtiyar otomobile daldılar. Genç kızlar da yollarına koyuldular.

Otomobildeki delikanlılar, istediklerini otomobillerine alamamışlardı ama, iki yaşlı adam, Kızılay'a kadar yürümekten kurtulmuştu...

TURİZM BAKANI NE DİYECEKTİ?

Geçtiğimiz hafta Cuma günü Turizm ve Tanıtma Bakanlığından gazete büroları aranarak, Turizm ve Tanıtma Bakanı İskender Cenap Ege'nin Pazartesi günü saat 10. 00'da basın toplantısı yapacağı bildirildi. Basın toplantısının yeri de, Bakanın odasıydı.

Ancak, aradan üç-dört saat geçmişti ki, yeniden gazete bürolarının telefonları çalmaya başladı. Arayan yine Turizm ve Tanıtma Bakanlığı görevlileriydi. Bu kez, basın toplantısının yerinin değiştiğini bildiriyorlar ve "Sayın Bakanımızın basın toplantısı Atatürk Bulvarı 169 numaraya alındı. Atayurt Hanı kat:1'de olacak."diyorlardı.

Gazetelerin istihbarat şefleri, adresi defterlerine not ettiler. Ancak, Cumartesi günü bakanlıktan gelen bir telefon onları sinirlendirmeye yetti. Turizm Tanıtma Bakanlığı görevlileri bu kez de basın toplantısının iptal edildiğini bildiriyorlardı.

Şimdi, iki kez yer değişikliğine uğrayan, sonra da iptal edilen basın toplantısında Turizm ve Tanıtma Bakanı İskender Cenap Ege'nin ne diyeceği merak ediliyor. Tabii, bunu biz bilemiyoruz. Kendisinin de bilebileceğini pek sanmıyoruz. Çünkü, söyleyeceği bir şey olsaydı, basın toplantısını iptal etmezdi her halde....

Zamlar ve kiracılar

2. MC'nin kitlelere sunduğu temel madde kazıkları ev sahiplerini de birden bire ayağa kaldırdı. Sanki bugüne kadar evlerini sudan ucuza kiraya veriyorlarmış gibi, zamdan yakınmaya ve kiralara zam isteme ye başladılar.

Ancaaak, unuttukları bir şey var evsahiplerinin. Artık kiracılar yalnız değil. Sırtlarını koskoca "Kiracılar Derneği" ne dayamış bulunuyorlar. Kiracılar Derneği ev sahiplerini Atatürk'e gidip şikayet etmekle kalmadılar, ciddi ciddi avukat filan da tuttular. Şimdi de kiracılara resmen çağrıda bulunuyorlar:

"-Ev sahiplerinize kulak asmayın. Onlar istedikleri kadar kirayı arttırmaya kalksınlar. Arkanızda biz varız Hem biz hem avukatlarımız. Avukatlarımız her türlü ev sahibi-kiracı sorunlarında hizmetinizdedir. Mahkemeye düşen bütün kiracıların genel merkezimize başvurmaları menfaatleri icabıdır."

Ev sahibi ile mahkemelik olan kiracılar jeton bulabilirlerse kiracılar derneğinin 18 06 58 ve 17 58 67 numaralı telefonlarını arayabilirler.

Not:Biz ev sahibimizden memnunuz...

Çağlayangil'in ziyareti

Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil 2. MC'nin en yaşlı bakanıdır. 69 yaşındaki bakanın ikinci önemli niteliği yerinde duramamasıdır. Yaşına başına bakmaz, o ülke senin, bu ülke benim dolaşıp durur.

Çağlayangil, bu hafta başında da Bulgaristan'a gitti. Hem de bir günlüğüne. Resmi seyahat desek bir günde ne kadar görüşme olur? Ticari konular desek, Ticaret Bakanı Agah Oktay Güner'in Bulgaristan'dan dönmesinden bu yana geçen süre, daha parmakla sayılacak kadar az.

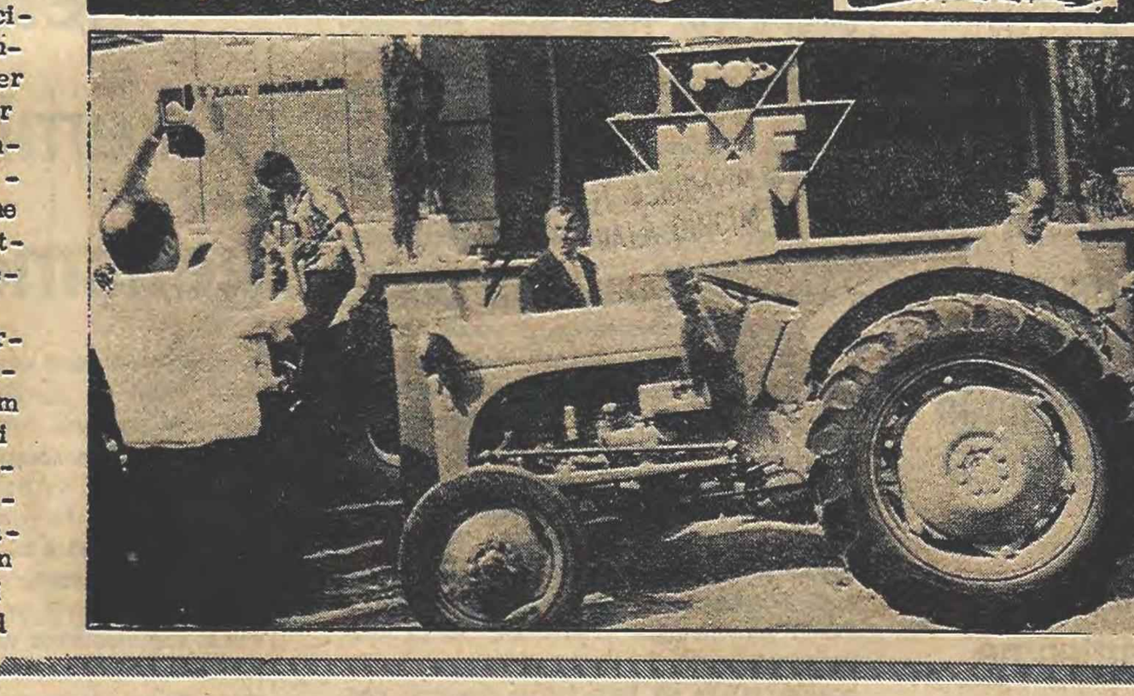
Dışişleri Bakanı, anlaşıldığı kadarıyle Bulgaristan Devlet Başkanı Jivkov ile başbaşa yemek yemek için Bulgaristan'a kadar bir uzanıp geldi. Malum, bizim Dışişleri Bakanı boğazına çok düşkündür. Türkiye'de hayat pahalılığını görünce yemekleri bedavaya getirmeyi düşünce gerek. Ancak, yine bildiğimiz kadar, Çağlayangil'in hali-vakti oldukça yerindedir. Öyle hayat pahalılığı filan ona vız gelir. Çağlayangil, bir günlük resmi Bulgaristan gezisini niye yaptı acaba? Olur a, Sayın Dışişleri Bakanının "kapalı dış politika" sı ünlüdür.

TRT'de denetim

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu da diğer kamu kuruluşlarından farksız bir bürokrasi içindedir. Bir programın hazırlanıp mikrofona ya da ekrana gelmesi süresi içinde yığınla kağıt imzalanır, ya da parafe edilir.

Geçenlerde, televizyonda çocuk programı hazırlayıcılarından biri, programının metnini denetim görevlilerine gönderdi. Denetimcilerin programın yayınlanması için "olur" vermeleri ve metinin her sayfasını ayrı ayrı imzalamaları gerekiyordu. Ayrıca, bir tek denetimcinin imzası da yetmiyordu. İki ayrı denetimcinin de metinleri imzalaması kuralı vardı. Bir süre sonra metin denetimden programcıya geri geldi. Gerekli inceleme yapılmış, yayınlanmasında herhangi bir sakınca bulunmamıştı. Yapımcı denetimden gelen imzalı metni karıştırırken döndü kaldı. Gözlerine inanamadı. Bir daha baktı. Sonra da başladı gülmeye. Arkadaşları "üşüttüğü" kaygısı ile çevresinde toplandıklarında o, elindeki metni sallıyordu. Arkadaşları yapımcının elinden metni alıp karıştırmaya başladılar. Ardından onlar da makaraları koyverdiler. Meğer, denetime giden metnin içine bir de boş sayfa karışmıştı. Denetimciler de diğer sayfaları imzaladıkları gibi bu boş sayfaya da basmışlardı imzayı....

objektifin yakaladığı

Kamu kesiminde işçiler ikramiyelerinin üçüncü bölümünü almaya başladı

ANKARA-(İSTA)-

Kamu kuruluşlarına ait işyerlerinde çalışan işçilere verilmesi öngörülen ikramiyelerin ödenmesine dün başlanılmıştır. İkramiyelerinin ilk iki bölümünü daha önce alan işçiler dördüncü bölümü ise 18 Kasımda alabileceklerdir.

Kami işyerlerinde çalışan işçilere yasa gereğince her yıl dört bölüm halinde iki ikramiye verilmektedir.

RADYOLAR

TRT 1

05.00 Açılış Program ve Kısa Haberler
05.05 Türküler, Şarkılar ve Oyun Havaları
06.00 Kısa Haberler
06.02 Günaydın
07.00 Kısa Haberler
07.02 Köye Haberler
07.40 Sabahtan Sabaha
09.00 Kısa Haberler
09.02 Kadın Dünyası
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
11.00 Kısa Haberler
11.01 Çocuk Bahçesi
11.30 Gözde Eserler
11.45 Aynur Gürkan'dan Türküler
12.10 Öğle Üzeri
13.00 Haberler
13.15 Oyun Havaları
14.32 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları
15.00 Kısa Haberler
15.01 Sizlerle Birlikte
16.05 Mürüvvet Demiral'dan Şarkılar
16.25 Türküler ve Oyun Havaları
16.45 Çocuk Bahçesi
17.00 Kısa Haberler
17.02 Akşama Doğru
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Mustafa Ceyhanlı'dan Türküler
20.55 Çocuklar İçin
21.00 Haberler
21.30 Tuğrul Mumcu'dan Türküler
23.00 Haberler
23.35 Türküler ve Oyun Havaları
24.00 Kısa Haberler
00.02 Gece Konseri
00.55 Kısa Haberler
01.00-05.00 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.15 Hafif Müzik
09.30 Türküler
10.15 Şarkılar
10.30 Türküler Geçidi
11.10 Sevilen Eserler
11.30 Türküler
12.00 Hafif Müzik
12.20 Şarkılar
12.40 Türkülerin Dili
13.00 Haberler
13.30 Şarkılar
14.00 Türküler
14.15 Tarih Defteri
15.20 Küçük Konser
16.00 Türküler Geçidi
16.20 Arkası Yarın
16.40 Şarkılar
17.00 Konser Saati
18.30 Yurttan Sesler
19.00 Haber Özetleri
19.30 Oyun Havaları
19.45 Sanat Dergisi
20.15 Türküler
20.30 Erkekler Faslı
21.00 Haberler
21.30 Hafif Müzik
22.00 Hafif Batı Müziği
22.02 Yay-Kur Saati
23.00 Hafif Müzik
23.15 Bir Romanımız Var
23.30 Haberler
23.35 Solistlerden Seçmeler
23.55 Program ve Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
08.30 Çarşamba Konseri
09.15 Bizden Besteler
10.15 Diskoteğimizden
11.45 Öğleye Doğru
12.45 Bu şarkı Hangi Makamdan ve Saz Soloları
13.15 Müzik Şöleni
14.45 Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu
15.00 Türk Bestecilerinden
16.00 Çağdaş Müzik
16.30 Çeşitli Sololar
17.00 Bağlama Takımı
17.30 Ses ve Saz Dünyamızdan
18.00 Senfonik Müzik
19.00 Dünden Bugüne
20.00 C. S. Orkestrası Konseri
21.25 Müzikal ve Operetlerden Seçmeler
22.15 Klasik Türk Müziği
23.00 Geceden Geceye
24.00 Gece ve Müzik
00.30 Oda Müziği
01.00 Program ve Kapanış

TELEVİZYON

18.40- İNCİK İLE BONCUK

Küçük seyirciler için hazırlanan dizi programın bu bölümünde, Okuma, yazma bilmemekten yakınan İncik ile Boncuk canlarının sıkıntısında Kovboyculuk oynamaya karar verirler. Oyun sırasında Boncuk duvardan düşer. Büyükbaba da onlara bu tür oyunların kötülüğünü anlatır.

18.50- İFTAR PROGRAMI

Ramazan dolayısıyla hazırlanan iftar programlarının sonuncusu bugün yayınlanacak. Bu son iftar programında Hafız Burhan Gürel Kur'an-ı Kerim'in Bakara (Fatiha) suresinin 285-286 ayetlerini okuyacak. Okunan bu ayetlerin Türkçe açıklamalarını Süleyman Arabulan yapıyor. Programın Dini Bilgiler köşesinde Diyanet İşleri Başkanı Doç. Dr. Süleyman ATEŞ Bayram konusunda bilgiler verecek. Ankara Radyosu saz sanatçılarının sunacağı dini müzikten sonra çeşitli illere ait iftar anonsları verilecek ve iftar sofraları görüntüleriyle verilen iftar duasından sonra program sona erecek.

19.25- MEVLANA

Televizyon Kültür Yayınları Şubesince hazırlanan programda Mevlana'nın hayatı, felsefesi ve eserleri görüntülerle konu ediliyor. Programda ayrıca Mevlevilik ve Mevlana'nın eserlerinin iç ve dış basında bugüne kadar yapılmış baskıları konularında bilgiler de veriliyor. Program Sema gösterileri ile sona eriyor.

Cem Karaca TV'ye çıkabilmek için iki yerine 10 şarkı söyledi

TV HABERLERİ

İZMİR-Hafif Müzik sanatçıları bayram ayında ekranlara gelecek olan "Melodiden Melodiye" adlı bir program ile birlikte uzun bir süredir. TV'ye uyguladıkları boykotu kaldırdılar. İzmir TV'si yapımcılarından Bora Uçar'ın hazırladığı ve bayram günleri ekrana gelecek olan "Melodiden Melodiye" adlı programda uzun bir süredir TV'de görülmeyen Cem Karaca, Melike Demirağ, Sezen Aksu, Güzin ile Baha İskender Doğan ve Esmeray yeralacaklar. Her sanatçının iki şarkı söyleyeceği "Melodiden Melodiye" programının çekimi sırasında Cem Karaca 10 şarkı söylemek zorunda kaldı. Gerekçesi kendisine sorulduğunda şöyle yanıtladı Karaca: "Bir kapı açtılar, biz de boykotu kaldırdık. Müzik yönünden hiç birşey bulamazlar da sözler dokunacak olur ve bunu kulpyapar, parçalarımızı çalmazlarsa TRT'nin eski tas eski hamam olduğu ortaya çıkar. Ben TV'de iki parça ile çıkacak olduğum halde 10 şarkı söyledim bu 10 şarkıyı içeren bant diğer sanatçıların bantlarıyla birlikte denetime gönderilecek, aralarından iki şarkı onlar tarafından seçilecek..."

Cem Karaca'nın aralarından iki şarkının seçilmesi için çekemi yapılan ve denetime yollanan parçaları sunlar: Mor Perşembe, Mirasyediye Ağıt, Yoksulluk Kader Olamaz, Mutlaka Yavrum, Kavğa, I Mayıs. Bu ilginç olayın sonucunu bayramda "Melodiden Melodiye" programını izlerken görebileceğiz. (ASA)

20.00- HABERLER

20.40- ANKARA

(Ateş Çemberi)

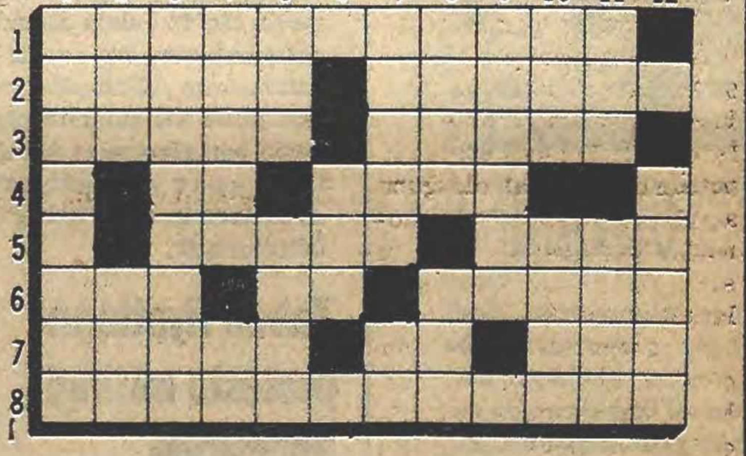
Televizyon Kültür Yayınları Şubesince hazırlanan ANKARA adlı belgesel dizinin altıncı bölümü ATEŞ ÇEMBERİ adını taşıyor. Bu bölümde İsmet İnönü'nün Cumhurbaşkanı seçildiği 11 KASIM 1938 tarihinden başlayarak Hatay'ın anavatana katılışı, İkinci Dünya Savaşının başlaması ve yayılışı ile Ankara'da alınan siyasi askeri ve ekonomik önlemler anlatılıyor. Programın bu bölümünde ayrıca, Radyoevi, 19 Mayıs Stadyumu ve öteki önemli yapıların yapımları ile ilgili çalışmalar sergilenmekte ve Refik Saydam'ın ölümü ile Şükrü Saraçoğlu'nun Başbakan olduğu 8 TEMMUZ 1942 tarihine kadar geliniyor.

21.10- ORTA OYUNU

(Sandıklı baskın)

Programda SANDIKLI BASKINI adlı Orta Oyunu yeralıyor. Oyunda Teoman Aksoy, Niyazi Er, Mehmet Öztekin, Alev Aksoy, Kenan Fosforoğlu ve Yavuz Şeker rol alıyorlar. Borcu olan sarhoş bir adamın alacaklıları ile olan ilişkilerinde Kavuklu'nunda katılmasıyla olaylar güldürü bir biçimde sürer gider...

BULMACA

SOLDAN SAĞA. 1-Dünya halklarının sırtından geçinen, girdiği her ülkeye sefalet ve zulüm götüren devlet, sömürgen. 2-Her zaman-Lübnan devlet başkanının soyadı. 3-Küçük ticaret adamı-İnce eleyip sık dokuyan. 4-Bir general rütbesi-İçki dağıtan (eski dilde.) 5-Yürekli-Boş süs, gösteriş. 6-Çin parti başkan yardımcısı-Bir alan ölçüsü birimi-"Bizim Köy" adlı romanın yazarının soyadı. 7-İslâmlıkta bir mezhep-Yaşam için önemli madde İyi, güzel. 8-Kerim Korcan'ın oyunlaştırılan öyküsü.

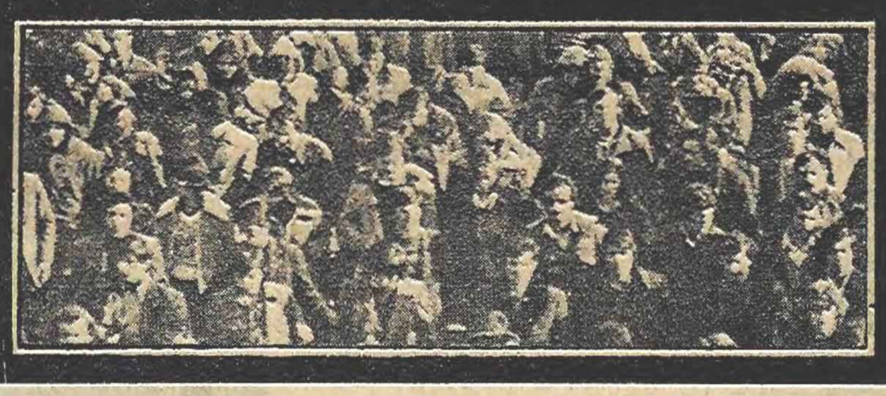
YUKARDAN AŞAĞI. 1-Düşünce ve duyguların yazı ile anlatılması sanatı. 2-TERSİ, Sıcak illerden esen rüzgar-Bir göz rengi. 3-Şili'de faşist diktatörlüğün katil elebaşısı. 4-Belirti (eski dilde)-TERSİ, Yabani hayvan yakalama işi. 5-Üstüne öteberi konan uzun tahta-Diğer. 6-Kale duvarı. 7-Elbisenin iç tarafına dikilen ince kumaş- TERSİ, İskambilde birli. 8-Din ile devlet işlerinin ayrıldığı (devlet biçimi)- Bir aydınlanma aracı. 9-Gericilik (eski dilde). 10-Bir kayak sporu-Uyarı. 11-İnce (ses)-Çocuk bakıcılığıyla uğraşan uşak, 12-Burjuva politikacılarının en çok başvurduğu şey.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA. 1-Başarı-eradi. 2-Azat- Ramazan. 3-Lir-İade-niÇ. 4-Emlak-İkram. 5- Lokal-Çuval. 6-Ki-Azadi. 7-Al-Ma-Irak. 8-Yaya-Aras

YUKARDAN AŞAĞI. 1-Bale-Koy. 2-Azimli. 3-Şarlo-Ay. 4-At-Akala. 5-İkaz. 6-IRA-Lama. 7-Adi-Dar. 8-Emekçi. 9-Ra-rU-İs. 10-Aznavur. 11-Daima-Aş. 12-İnç-Lake.

DEVLET MEMURLARININ SENDİKALAŞMASI

Yazan: İbrahim Özden KABOĞLU

7

Örgütlenme hakkı herşeyden önce, düşünce ve açıklama özgürlüğünün uzantısıdır.

Memurların örgütlenme hakkı yasaklanarak geniş çalışanlar grubunun bir temel haktan yoksun bırakılması, Anayasanın insan haklarına dayanma ilkelerine ve temel hak ve özgürlükleri düzenleyen ilkelerine aykırıdır.

Memur örgütlenmesinin ülkemizdeki durumu çağdaş gelişmelere ters düşmektedir

61 Anayasasının memurlara sendikal örgütlenme hakkı tanıdığı halde, grev konusunda sessiz kaldığını belirtmiştik. Sendikanın hangi hakları içereceği sorunu, zamanın değişen koşullarına göre, yasa koyucusu tarafından çözülecekti. Bununla birlikte, 624 sayılı ve 657 sayılı Yasalara kamu görevlilerine grevi yasaklayan hükümler konmuştu.

Sorun özellikle öğretmen boykotu yıllarında tartışılmaya başlandı. Anılan yasalardaki grevi yasaklayan hükümlerin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle, Anayasa Mahkemesine başvuruldu. Yüksek Mahkeme 1970 yılında oy çokluğuyla aldığı kararla iptal istemini reddetti. Gerekçe olarak, Anayasanın kamu hizmetlilerine grevi bir temel hak olarak tanımadığı gösterildi. Üstelik, «kamu hizmetlerinin aksatılmaması» görüşüne bağlı kalınarak kararda grev yasağının meşruluğu savunulmuştur. Üç üye, 657 sayılı Yasanın (md. 27) memurların grev hakkını yasaklamakla yetinmediğini, onların kişi olarak Anayasada bulunan başka sosyal ve ekonomik hakları isteme ve kamuoyuna duyurma çerçevesi içinde işi bırakma hareketlerini de yasaklamakta ve düşünce özgürlüğünün özünü zedelemekte olduğu gerekçesiyle, çoğunluk kararına uymamışlardır.

Sorun öğretide de tartışılmış, kamu görevlilerinin grev hakkına sahip oldukları savunulmuştur.

Grev hakkının bulunduğu görüşü bir yana, 1971 Anayasa değişikliğinde memurlara sendika hakkı da yasaklanmıştır. Bu durumda sorun daha bir genişlik ve bütünlük kazandı. Günümüzde, memurların örgütlenme hakkından yoksunluğunun Anayasanın temel ilkelerine aykırı düştüğü görüşü baskındır.

Örgütlenme hakkı herşeyden önce, düşünce ve açıklama özgürlüğünün uzantısıdır. Dernek özgürlüğüne getirilen kısıtlamalar örgütlenme hakkının kullanılmasını geniş ölçüde siyasal iktidarın hoşgörüsüne bıraktığına göre, kamu görevlilerinin Anayasanın 20. maddesinde ifadesini bulan düşünce özgürlüğünden tam olarak yararlanamadıkları söylenebilir. 657 s. Yasanın 27. maddesi de memurların düşünce özgürlüğünün sınırları içinde kalabilecek davranışlarını da yasaklamaktadır. Oysa düşünce ne kadar serbestse, onun doğal ve zorunlu uzantısı olan eylem özgürlüğü de serbest olmalıdır.

Anayasaya aykırılık bu kadarla bitmemektedir. Soruna bir de ekonomik açıdan bakalım: Devletin asli ve sürekli görevlerini üstlenen büyük memur kütlesinin maddî bakımdan sıkıntılar içinde kıvrandığını ve bunun hükümetin tek yanlı olarak aldığı kararlar sonucu olduğunu gördük. Şimdi Anayasanın ekonomik haklarla ilgili hükümlerine bakalım: «İktisadî ve sosyal hayat, adalete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir.» (md. 41). Yine «Devlet, çalışanların, yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır» diyen 45. madde karşısında, hükümetlerin kamu görevlileriyle ilgili tasarrufları Anayasaya aykırı değil midir? Ayrıca ulusal gelirdeki yükselmenin memurlara yansıtılmamasının Anayasaya (md. 53) uygunluğu savunulabilir mi?

Görev güvencesizliğine karşı, tek başına da olsa yargısal denetim yoluna başvuran memur hakkında verilen yargı kararının uygulanmadığı bir ülkede, kamu görevlilerinin hak arama yolundan yararlanabildikleri söylenebilir mi?

Toparlayacak olursak, memurların örgütlenme hakkı yasaklanarak geniş çalışanlar grubunun bir temel haktan yoksun bırakılması, Anayasanın insan haklarına dayanma ilkelerine ve temel hak ve özgürlükleri düzenleyen ilkelerine aykırıdır. Ayrıca sendikal özgürlüğün bir milyon civarındaki kamu görevlisine yasaklanması, demokratik düzenle de bağdaşamaz.

SONUÇ VE ÖNERİ

Sendikalar ve sendikal haklar toplumsal mücadelelerin ürünleridir. Günümüzde sendikalaşma konusunda sorun kalmamıştır; tartışma sendikal hakların kapsamı üzerinedir. Geleneksel görüşler ise, bizde olduğu gibi birkaç ülkede daha geçerliğini korumaktadır.

Görüldüğü gibi kamu sektörü ve hizmetleri büyük bir hızla gelişmekte ve yaygınlaşmaktadır. Bu ilerleme, idarî faaliyetlerin çoğalmasına, kamu hizmetlerine istemin artmasına, ve özellikle, gelişme yolundaki ülkelerde devletin ekonomik alana müdahalesinin artmasına bağlıdır.

Kamu sektörünün çeşitli alanlarında toplusözleşmelerin geliştiğine de tanık olunuyor; ve eğer enflasyon memurların satınalma güçlerini azaltıyorsa, onlar, yürürlükte olan mevzuatın liberalleştirilmesi sonucunu doğuracak eyleme, yani greve başvuruyorlar.

Kısacası, devlet memurunun geleneksel anlaşılış şekli temel bir değişiklik geçiriyor.

Ülkemizde sendikal örgütlenme hakkı bir dönem kullanıldı. Ne acıdır ki Fransa'da, yüzyılımızın başında memurlara sendika ve grev hakkı verilip verilmemesi konusunda yapılan tartışmalar, 1970'ler Türkiyesinde Anayasayı değiştirmede, gerekçe olarak kullanılmak için gündeme getirilebilmiştir.

Memurun statüter durumu, devlet otoritesi ve kamu hizmeti... gibi örgütlenme yasağına gerekçe gösterilen kavramları yeniden tartışmayacağım. İlgili kısımlarda yeterince aydınlığa kavuşturulduğu inancındayım.

Kısaca, Devlet Memurları Yasasının kamu görevlilerine «yapmama» şeklinde ödev yükleyen hükümlerine değineceğim: kamu yönetiminde verimlilik ilkesini gerçekleştirmek için personel yönetimiyle ilgili olarak getirilen hükümlerin uygulanabilirlik yeteneği nedir? Yasa, kamu görevlileri için birtakım haklar ve ödevler öngörmüştür. Ödevler haklardan daha fazladır, ve genellikle olumsuz nitelik taşımaktadır. Başka işle uğraşma ve ticaret yasağı, siyasal partilere girme yasağı.. gibi. Bunlardan kamu hizmetlerinin daha verimli yürütülmesi - yansız, sürekli, ehil elemanlar yetiştirme - amacı güdülmüştür. İyi bir kamu yönetimi için öngörülen personel politikasının tek yanlı yasaklarla sağlanacağı zannedilmiştir. Acaba yasaklara uyulabiliyor mu? Olan durum nedir? Çok ilginç olurdu, bir anket yapılarak Türk kamu görevlilerinin yüzde kaçının kendi maaşıyla geçinebildiğinin saptanması. Kuşkusuz verimlilik görevlinin sadece işbaşı yapmasıyla sağlanamaz.

DURUM KORUNABİLİR Mİ?

Bugün ülkemizde memurların örgütlenme hakkının yasaklanmış olması, bu hakların uzun yıllar askıda kalacağı anlamına gelemez. Yasaların belli bir zaman kesitinde şu veya bu şekilde düzenleme getirmeleri, kalıcı değildir. Hele toplumsal ve demokratik gelişmeye ters düşen yasalar, değişmeye mahkûmdurlar.

Toplumsal gelişme, gittikçe daha geniş halk çevrelerini içine alan düzenlemelere gidilmesi yolundadır. Bu çağımızın demokratikleşme, halkcılaşma hareketi gereğidir.

NELER GEREKLİ?

Yeni bir düzenlemeye gidilirken her şeyden önce geçmişteki uygulama dikkate alınmalı, o zaman görülen aksaklıklara düşülmemelidir. Özellikle örgütlenme sorunları ve sendikal faaliyetin kapsamı önemlidir. En azından toplu sözleşme, yönetime katılma ve hakeme başvurma hakları başta gelmelidir. Kuşkusuz bu hakların yarar sağlaması, yönetimin anlayışlı ve emekçi kütlelerden yana olduğu zaman söz konusu olabilir. Bu nedenle sendikal hak, grevi de içermelidir. Öteki hakların en iyi biçimde kullanılması, grev tehdidi varsa olanaklıdır.

Grev hakkının varlığı kuşkusuz doğrudan doğruya greve gidileceği anlamına gelmez. Birden çok ön aşamalardan geçilmesi zorunlu olacaktır. Yine grev hakkından tüm memur kategorilerinin yararlanabileceği anlamı çıkarılmamalıdır. Devletin doğrudan doğruya egemenlik gücünü temsil eden kesimlerle, sürekliliğinde mutlak zorunluk bulunan faaliyet alanları grevin dışında kalabilir. Ancak bu kategoriler fazla geniş tutulmamalıdır. Önemli olan örgütlenme yolunda ilk adımın atılmasıdır. Teknik, ayrıntı hususlar o zaman tartışılır.

Son söz!

Toplumsal yapıyı oluşturan sınıflar, gruplar ve kategoriler arasındaki dengesizliği görmezlikten gelmek; malî olanakları egemen sınıflar lehine seferber etmek; sonra da zorunlu gereksinmelerini karşılayamayacak durumda olan kişilere olur olmaz gerekçelerle saldırmak, ve birçoğu temel hukuk kuralı haline gelmiş toplumsal yasaları çarpıtmak... Bütün bunlar ne kadar sürebilir?

Herhalde yeniden vurgulanması gereken nokta, Ülkemizdeki durumun çağdaş gelişmelere ters düştüğü, ve bir gün mutlaka gerilerden izlense bile çağdaş çizgiye gireceğidir.

— BİTTİ —

Dev Maden-Sen erteleme kararını Danıştay'a götürüyor

"ÇİNKUR'da grev Milli Güvenlik nedeniyle değil Stoklama Güvenliği nedeniyle ertelendi"

Sendika Başkanı Tekin, 2. MC iktidarının DISK düşmanlığı yaptığını söyledi

ANKARA (İSTA)

Çinkur'a ait Aladağ ve Çakılıpınar-Kayseri maden işletmelerindeki grevin Bakanlar Kurulu tarafından 30 gün süreyle ertelenmesi MC'nin yasa dışı tutum ve davranışlarının bir örneği olarak gösterilmiş ve asıl nedenin "stoklama güvenliği" olduğu bildirilmiştir. Çinkur'a ait işyerlerinde örgütlü ve yetkili olan Dev Maden-Sen Sendikası Genel Başkanı Mustafa Tekin, MC'nin DİSK düşmanlığı yaptığını ve konunun Danıştaya götürüleceğini açıklamıştır.

Çinkur'un Türkiye'deki Çinko gereksiniminin yüzde 95'ini karşıladığını ve kuruluşa Etibank'la birlikte Türk İş'e bağlı Yol-İş Federasyonu'nun da hissedar olduğunu açıklayan Mustafa Tekin konuyla ilgili olarak yaptığı basın toplantısında özetle şunları söylemiştir:

-"Çinkur'da bundan önceki dönem öyle bir sözleşme imzalanmıştır ki, işçilere verilen ücret zamları ile örneğin bir işçinin yevmiyesi toplu iş sözleşmesi dönemi sonunda ancak 63 liraya ulaşmıştır. İş güvenliği, işçi sağlığı, sosyal güvenlik, ücret v.b. hiç bir işçi lehine durum yoktur!

Çinkur maden grubunun sendikamıza katılması işveren kesiminde telaş yaratmış ve özellikle görüşmeleri bütün iyi niyet kuralları ötesinde çıkmaza sokan başlıca sorumlu, Çinkur finans man müdürü Kemal Altay DİSK'i işyerlerinden silip atacağım sarhoş bir halde herkese bağıra çağıra söylemiştir. İşveren, sendika aidatlarını işçilerden kestiği halde sendikamıza vermemiştir. Şu anda 1,5 yıldır tek kuruş aidat ödenmemiştir. Aidatlar konusu mahkemeye intikal ettirilmiş ve faizi ile birlikte Çinkur'dan tahsil edilecektir. Sendikamızı işçilerin temsilcisi olarak tanımak istemeyen işveren en nihayet dize gelmiş ve toplu sözleşme masasına oturmuştur. Görüşmelerde işverenin sözleşme görüşmelerini uzatıp mevsimi kapatmak ve kışın istediğini sendikaya kabul ettirmekti. Ancak bunda istediği ölçüde başarılı olamadı. Görüşmelerde paraya taalluk eden maddelerde uyuşmazlık çıktı. Uzlaştırma kurulu toplandı. Ortalama 60 TL. kararı çıktı. İşveren bunu da kabul etmedi. Bunun üzerine yasal grev hakkımız doğdu."

Mustafa Tekin Çinkur'un üçüncü işletmesi olan Belbaşı Adana işyerindeki yetkili sendikanın da yeraltı Maden-İş olduğunu ve bu sendikanın, diğer Çinkur tesislerinde grev olduğunu bilmesine rağmen, hiç bir koordinasyona geçmeden işverenle anlaştığını bildirmiştir. Tekin, yeraltı Maden-İş'in bu davranışının kendi işyerlerindeki işçilerin moral gücüne etkide bulunduğunu, işçi sınıfının mücadele gücü açısından olumsuz karşılandığını açıklamıştır. Dev Maden-Sen Genel Başkanı sık sık "devrimcilikten" sözeden Yeraltı Maden-İş'in bu davranışını ilerici kamuoyunun ve işçi sınıfının değerlendireceğini kaydederek konuşmasını şöyle sürdürmüştür:

MİLLİ GÜVENLİK Mİ? DİSK DÜŞMANLIĞI MI?

-"Görüldüğü gibi iktidara karşı da kendi yönetimine karşı da milli bir müesseseyi yine biz işçiler savunuyoruz. Çünkü yalnız ve tutarlı yurtseverlik işçi sınıfının işidir.

Yine ne garip tecelli ki, grevimiz "Milli Güvenlik" gerekçesi ile ertelendi. Bakanlar Kurulunun bu kararı nesnel gerçeklere ve hukuka aykırıdır. İşyerinde toplam 220 civarında işçi çalışıyor. Aladağ işletmesi Türkiye'nin en yüksek irtifadaki işletmesidir. İşyerinde en yakın yerleşme merkezinden vasıta ile iki saatte gidilir. Bu bakımdan "kamu düzeni" açısından "Milli Güvenlik" erteleme gerekçesi olamaz.

Bakanlar Kurulunun bu kararı grev hakkının dolaylı olarak geri alınması demek olan işçi sınıfımıza ve özellikle DİSK'e yöneltilmiş yasa dışı bir tecavüzdür.

Konu sendikamızca Danıştay'a götürülecektir. MC'nin yasa dışı tutumunu bir kez daha mahkum olacağına inanıyoruz."

Makina takım Endüstrisi ve Akkardan işverenleri MESS'ten ayrıldı

İSTANBUL (İSTA)

Akkardan ve Makine Takım Endüstrisi işverenleri, üyesi bulundukları MESS'den ayrılarak Bağımsız Otomobil-İş Sendikasıyla 1 Nisan'dan itibaren geçerli olmak üzere 2 yıllık sözleşme imzalamışlardır.

Sözleşme görüşmelerinin Cumartesi günü sonuçlandığını açıklayan Otomobil-İş Sendikası yetkilileri, işçilerin Pazartesi günü işyerine gelerek kurban kestiklerini ve birikmiş zam farkları olan 3'er bin liralarını aldıklarını söylemişlerdir.

Çayırova'da kurulu, toplam 850 işçinin çalıştığı Akkardan ve Makine Takım Endüstrisi işyerlerinde yapılan ortak toplu sözleşme görüşmelerinde, işçilerin saat ücretlerine 1. yıl 9,5, 2. yıl 10 lira zam yapılmıştır. Ücretlere ilave olarak 5 maaş ikramiye, kıdem tazminatı 45 gün olarak kabul edilmiş, bayram harçlığı 1500 lira, yıllık izin kanuni süreye 3'er gün ilave ayrıca 2500 lira izin harçlığı, yakacak yardımı 3000 lira, evlenme yardımı 2500 lira, doğum yardımı 2000 lira, tahsil yardımı 750, 1000 ve 1500 lira ve ölüm yardımı da 25.000 lira olmuştur.

Grevdeki T T K, Ziraat Bankası ve Başbakanlık Basımevi işçileri ortak basın toplantısı yaptı

"Örgütlendikçe daha kararlı ve disiplinli mücadele edeceğiz"

ANKARA (İSTA)

Grevdeki Türk Tarih Kurumu, Ziraat Bankası Basımevleri ve işten atılan Başbakanlık Basımevi işçileri ekonomik ve politik baskıları duyurmak amacıyla ortak bir basın toplantısı düzenlemişler, "Burjuvazinin soygununu, talanını ve zulmünü gördükçe bilinçleneceğiz, bilinçlendikçe örgütleneceğiz, örgütlendikçe daha yürekli, daha kararlı ve disiplinli mücadele edeceğiz" demişlerdir.

DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikası'na üye işçiler MC iktidarının getirdiği hayat pahalılığını dengeleyecek noktaya gelebilecek haklarını elde edene kadar grevlerini sürdüreceklerini belirtmişler, işyerlerindeki çalışma koşulları ve hayat pahalılığı karşısında patronun verdiği maaşın gülünç olduğunu söylemişlerdir.

Türk Tarih Kurumu Matbaası Müdürü Gökmen İğdemir'in işçi ücretlerini vermemekte direnip greve sebep olduğunu, diğer yandan çeşitli kişilere binlerce lira taltif dağıtılmasını önerdiğini bildiren işçiler, "Özel işverenlerin yandaşlığından, kulüp, sporcu transferi ve finansmanına, patronun kazancından ikramiye dağıtmaya kadar görevler üstlenen İğdemir'i teşhir ediyoruz" şeklinde konuşmuşlardır.

DİSK Pinci Bölge Temsilcisi Ali Kaya'nın da katıldığı toplantıda daha sonra Basın-İş tarafından işçilere maaşları dağıtılmıştır.

Tez-Büro-İş ile Türkiye Genel-İş arasındaki uyuşmazlık devam ediyor

Türk-İş'e bağlı Tez Büro-İş Sendikası ile işveren durumundaki Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikası arasındaki uyuşmazlık devam etmektedir.

Bundan bir süre önce, Türk-İş'e bağlı Tez Büro-İş Sendikası, yine Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikası personeli için yetki almak üzere Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne müracaatte bulunmuş ve yetki almıştır. Daha sonra Tez Büro-İş sendikası ile işveren durumundaki Türkiye Genel-İş Sendikası arasında toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, Türkiye Genel-İş Sendikası, Tez Büro-İş Sendikası'nın taleplerini olumlu karşılamayınca, uyuşmazlığa düşülmüştür. Tez Büro-İş Sendikası işyerlerinin açıklamalarına göre, Türkiye Genel-İş Sendikası'nın isteği üzerine uyuşmazlık toplantıları bir kaç kez ertelenmiştir.

TEKSİF'in Sümerbank grevi ve imzalanan toplu iş sözleşmesinin düşündürdükleri

Mehmet BAYSAL

1977 Türkiye'sinde, TEKSİF Sendikası'nın Sümerbank işyerlerinde uzunca süren bir grevden sonra imzaladığı toplu iş sözleşmesi, besleme sarı sendikacılığın geldiği noktanın somut bir şekilde belirlenmesinin yanı sıra, sarı sendikaların peşine düşen işçi sınıfının düştüğü güç durumunda belgelendiği bir olgudur.

Türk-İş'e bağlı TEKSİF Sendikası'nın uzunca bir geçmişi vardır. Ve bu sendika bu güne değin uzun süreli bir grevle karşılaşmamıştı. Türk-İş'e bağlı diğer sendikaların örgütlenmelerinde olduğu gibi, hükümette bir iki bakana ve bir iki genel müdüre dayanarak örgütlenmesini sağlayıp ve iki yıldan iki yıla büyük nutuklarla toplu iş sözleşmesi imzalayan işçilerin ekonomik ve siyasal bilince ulaşmasında hiç yardımcı olmayan hatta bu uyanışı uyutmaya çalışan uzlaşmacı besleme sendikalardan birisidir TEKSİF.

Yöneticilerinin çoğunluğu AP'li olan hatta AP'den milletvekili olan kişilerdir. Yalnız MC'nin kurulması ile Sümerbank'ın bağlı olduğu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın MSP'li bir bakanda olması işleri karıştırmıştır. MSP'li bakanın yanı sıra, Sümerbank'ın MSP'li Genel Müdürünün kendilerinin tabiri ile "Renksizlere" tahammülleri yoktur. Ve bu işyerlerinde MSP görüşünde maddi değil, manevi hakları koruyan Hak-İş'e bağlı MSP'li bir sendikanın örgütlenmesine çalışmaktadırlar. TEKSİF'in yetki alması ve toplu iş sözleşmeleri görüşmelerine başlaması bu döneme gelmiştir.

Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden bir sonuç alınamaması üzerine Sümerbank Genel Müdürlüğü'ne bağlı 30 binin üzerindeki işçinin çalıştığı 26 fabrikada grev kararı alınmıştır. Kademeli olarak 4 fabrikada greve 9.100 işçi ile gidilmiştir. Grev süresi içinde Sümerbank Genel Müdürü uzlaşmaz tavrını sürdürmüştür.

I. MC döneminde anlaşma sağlanamadıktan sonra, grev süreci içinde hükümet olan Ecevit'e sendika yönetimince destek olunarak grevi çözmesi istenmiştir. Çalışma Bakanı Bahir Ersoy'un uzun ve yorucu çabaları sonuç vermemiştir. 2. MC'nin kurulması ile yöneticiler bu kez grevi çöz diye Demirel'e yalvarmaya başlamışlardır. Özel arabuluculuk müessesesi çalıştırılmışsa da yine anlaşma olamamıştır. Türk-İş'de genel grevin görüşülmesi sırasında TEKSİF yöneticileri genel greve de hayır demişlerdir. Türk-İş'in genel grev çağrısından vazgeçmesi bir noktada bu grevlere de bağlanmış, Türk-İş anlaşmanın sağlanması yolunda Demirel'e baskı yapmaya başlamıştır. Ama MSP kale gibi direnmektedir bu arada.

Bunun üzerine TEKSİF yöneticileri bu grevin kendilerini batıracağını, grev fonlarının bitmek üzere olduğunu, özel sektör karşısında toplu görüşmelere güçsüz olarak çıktıklarını, basın yolu ile duyururlarken, savaş anında silahları karşı tarafın eline verip adeta kaçışa başlamışlardır. Bu durum kendilerinin sarı sendika olduklarının açık bir belgelenmesinin yanı sıra tüm tekstil işkolunda çalışan işçileri de sattıklarının belgelenmesidir.

Ve TEKSİF'in Sümerbank ve özel sektör tekstil işverenlerine karşı yürüttüğü yasal silahsız savaşımın birinci perdesi geçtiğimiz hafta dram ile kapanmıştır. Buna büyük dram demek daha doğru olur her halde.

Gazetelerde yazıldığına göre, üç kademede 25-30-55'er lira zam alınmıştır. Üç yıl içinalınan zam tutarı ise 110 TL.dır. 11 aylık bir gecikmeden sonra ve 127 günlük bir grevin sonucunda sağlanan haklar. Her halde bu sendikacıların hayat pahalılığından, fiyat artışlarından, enflasyondan, paranın değerinin gösterdiği düşüşten haberleri yok. Ve 30 binden fazla işçi bu toplu iş sözleşmesi ile adeta mahkum edilmiştir.

Toplu iş sözleşmesinin imzalanmasından hemen sonra, Kayseri'de 3 bin işçinin işi bırakma eylemi, İzmir'de sendika yöneticilerinin istifası, Eskişehir ve Bursa'da işçilerin grevden sonra işbaşı yapmak istememeleri, Malatya'daki işçilerin sendikacılara bizleri sattınız diye bağırmaları gelişen olaylar arasındadır.

Grev ve sonrası imzalanan toplu iş sözleşmesi oynanan çok yönlü oyunun açık sergilenmesidir.

1.-Grev süresince Sümerbank'ın nispeten pazardan çekilmesinden özel sektör tekstil işverenleri yararlanmıştır.

2.-Sümerbank'ın pazarda olmamasından özel sektör tekstil işverenleri pazara rahatça yerleşirken, AET'nin dokuma mallara karşı uyguladığı kısıntıdan nispeten az etkilenmişlerdir.

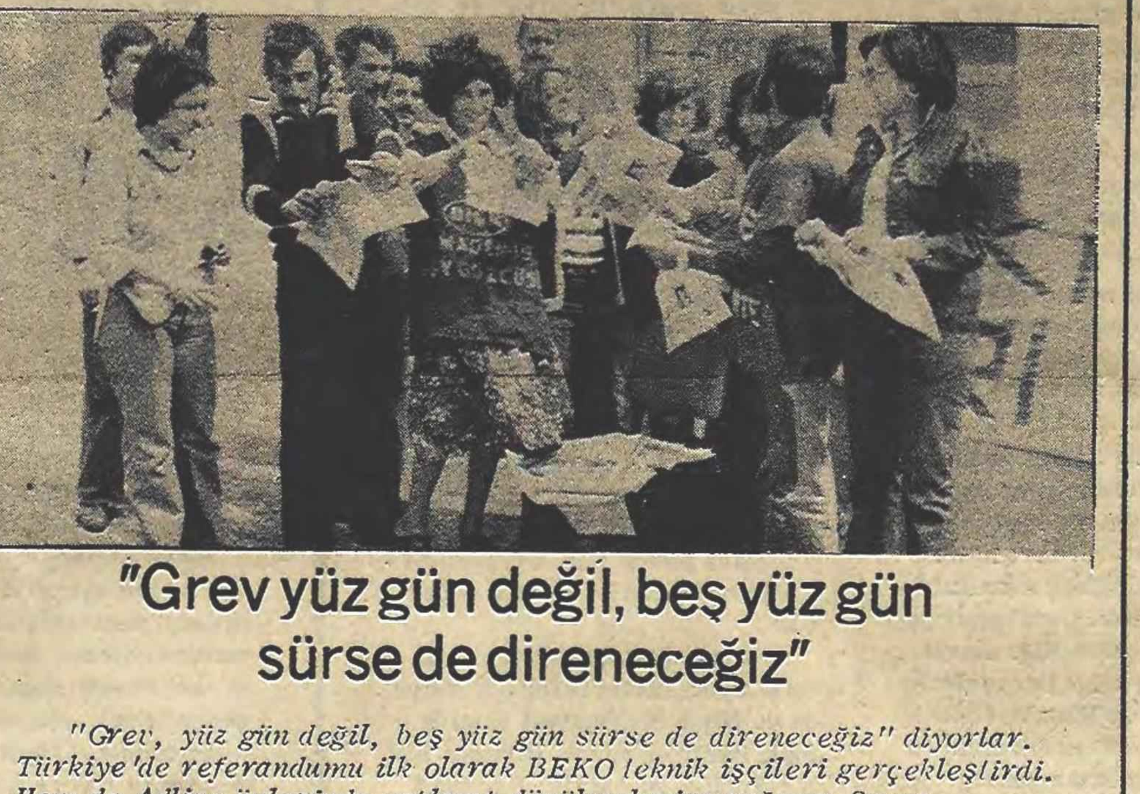
3.-Sümerbank'da imzalanan bu toplu iş sözleşmesi ile özel sektör karşısında TEKSİF Sendikası güçsüz durumdadır bu nedenle özel sektör tekstil işverenleri de düşük ücret artışlı toplu iş sözleşmelerini TEKSİF'e imzalatacaklardır.

4.-Sümerbank Genel Müdürü'nün ve MSP'nin planladığı TEKSİF'i yok edip Hak-İş'e bağlı bir sendikayı örgütleme düşüncelerinin birinci aşaması gerçekleşmiştir. TEKSİF'i işçinin gözünde düşürmüşlerdir.

Ama bundan sonra söz tekstil işçilerinindir artık.* Hem işverene hem de sarı sendikalara karşı güçlü bir savaşım onları beklemektedir. Sarı sendikaların işçileri getirdiği nokta bir ders olmuştur.

Tekstil sektöründe çalışan işçiler, işçi sınıfının gerçek sendikasında örgütlenmeye başladıkları ve sarı sendikaları tümden temizleyebildikleri oranda savaşımlarını daha güçlü yürütebilecekler ve kazanımları o denli artacaktır.

BEKO TEKNİK İŞÇİLERİ

"Grev yüz gün değil, beş yüz gün sürse de direneceğiz"

"Grev, yüz gün değil, beş yüz gün sürse de direneceğiz" diyorlar. Türkiye'de referandumu ilk olarak BEKO teknik işçileri gerçekleştirdi. Hem de Adliye önlerinde coplanıp dövülmelerine rağmen. Sonra fabrikaları yandı. Yedi-sekiz ay işçiler dışarıda kaldı, işsiz-güçsüz... Yeni fabrika yapıldı. Oraya taşındılar. Bir yıl kadar ancak çalışıp greve gittiler.

"Direneceğiz diyorlar" BEKO işçileri. "Bayan işçi arkadaşlarımız, çoluk çocuklarıyla geliyorlar grev yerine, bizleri yalnız bırakmıyorlar" diyor bir işçi.

"İşte bize gönderdikleri yayın organları. Yakılmayı bekliyorlar. Kendilerinin de sonunda yanacağı gibi!.."

GENEL-İŞ'İN BAŞVURUSU ÜZERİNE

TÜRK-İŞ'E BAĞLI TÜRKİYE GENEL-İŞ'İN 4 İŞYERİNDE YETKİSİ YARGITAYCA DÜŞÜRÜLDÜ

İSTANBUL (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikası'nın İETT'ye bağlı işyerlerinde daha önce edinmiş olduğu yetkileri, Yargıtay Hukuk Dairesince düşürülmektedir. Bu işyerlerinde yetki DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'na verilmiştir.

Bilindiği gibi İETT Genel Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde. Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş ile DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikaları arasında 1 Mart 1977 tarihinden beri süregelen yetki uyuşmazlıkları, Yargıtay 9. Dairesi'nce DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası lehine bozulmuştu. İş Mahkemesi'nin Yargıtay'ın bu kararına rağmen yetkiyi Türk-İş'e bağlı sendikaya vermesi üzerine, DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın müracaatı üzerine bu mahkemelerde yeniden aynı davalara bakılmaya başlanmıştı. Yeniden yapılan bu müracaatlar üzerine İETT, Topkapı, Hareket ve Revizyon işyerlerindeki yetkiyi 6. İş Mahkemesi, Yargıtay'ın kararına uyarak DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'na vermiştir. Ayrıca 8. İş Mahkemesi de Yargıtay'ın kararına uyarak 4 işyerinde daha yetkiyi DİSK'e bağlı sendikaya vermiştir.

DAVALAR DEVAM EDİYOR

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası lehine alınan son iptal kararlarından sonra Türkiye Genel-İş Sendikası'nın İETT Genel Müdürlüğündeki toplu iş sözleşmelerinin iptali için Genel-İş'in Üçüncü İş Mahkemesi nezdinde açmış olduğu dava ertelenerek başka bir güne bırakılmıştır.

PTT Genel Müdürlüğü Türk-İş' e bağlı Haber-İş ile işbirliği yapıyor

ANKARA (İSTA)

PTT Genel Müdürlüğü'nün Türk-İş'e bağlı Haber-İş Sendikası ile işbirliği içine girdiği ve sahte belgelere dayanarak 47 üyesi olduğunu bildiği bu sendikanın yetki almasını sağladığı bildirilmiştir.

Yeni Haber-İş Sendikası Ankara Şube Başkanı Münir Özcan, PTT'nin bir kamu kuruluşu olduğuna değinerek PTT Genel Müdürlüğü'nün bu tür bir davranış içine girmesinin kendilerini yıldıramayacağını kaydetmiş ve şunları söylemiştir:

" Sarı Haber-İş'le yaptığı sözleşme ile işçilerin iş güvenliğini kaldırıp 4 seneliğine işçileri 50 TL'ya bağlayan genel müdürlük işyeri yetkisini işçilerin gerçek ve tek sendikası olan Yeni Haber-İş'in alacağını bildiğinden ve bu hayat pahalılığı karşısında işçilerin haklarını savunup geliştireceğini bildiğinden, hakkımız olan 1.9.977 tarihli 50 TL.'lık zammı uygulamamaktadır. "

PETKİM Yarımca Tank Çiftliğinde direniş bitti

İSTANBUL(İSTA)

İzmit'te kurulu Petkim Yarımca Tank Çiftliğinde bir hafta önce 120 işçinin başlattığı direniş sona ermiştir.

Bundan bir süre önce DİSK'e bağlı TİS-İş Sendikası Tank Çiftliğinde örgütlenme çalışmalarını tamamlamış ve yetki için Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurmuştu. Ancak, işçilerin sendikalaştıklarını öğrenen işverenin işçilerin tümünün iş akitlerini feshettiğini açıklamasından sonra 120 işçi direnişe geçmişlerdi.

Direniş devam ettiği bir sırada, Yarımca Belediye Başkanı Hüseyin Avni tarafları bir araya getirmiş, görüşmelerin yeniden başlamasını sağlamıştır. Görüşmelere yeniden başlanması ile birlikte, TİS-İş Sendikasıyla, Müteahhit Ahmet Nihat Özsan ve Çimtaş Özel Ortaklığı arasında bir protokol imzalanmış, işçiler işbaşı yapmışlardır.

Ümraniye PTT Fabrika Müdürlüğünde işçiler sözleşmeden yararlanmak için işi yavaşlattılar

DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş'üyesi işçiler, Türk-İş'e bağlı Haber-İş Sendikasının işkolu düzeyinde bağıtladığı toplu iş sözleşmesi gereği 1. Eylül'den itibaren uygulanan 50 liralık ücret zammından yararlanabilmek için, PTT Fabrika Müdürlüğüne birer birer dilekçe vermişler, bu süre içinde işbaşı yapmamışlardır.

İşyerinde çalışmakta olan 450'ye yakın işçiden ancak 125 kadarı Haber-İş'e bağlı olup diğerleri DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikasına üye bulunmaktadırlar. Yeni Haber-İş Sendikası'na üye işçilerin vermiş oldukları dilekçelerde, Yeni Haber-İş Sendikası ile Genel Müdürlük arasında bağıtlanan toplu iş sözleşmesinin 31 Ağustos'ta feshedildiği, bu sözleşmeye göre de iş akitlerinin devam ettiği, ve hizmet akti olarak devam eden toplu iş sözleşmesinin "Başka sözleşmelere tanınan haklar" başlıklı maddelere göre Haber-İş Sendikasının işkolu düzeyinde bağıtladığı toplu iş sözleşmesi gereği 1.Eylül tarihinden itibaren 50 liralık zammın günlük ücretlere ilave edilip ödenmesi gerektiği belirtilmekte ve verilen dilekçe'de şöyle denmektedir:

"Bir kamu kuruluşu olarak tarafsız davranmak yükümlülüğünüz sonucu bu yolda gerekli işlemin yapılarak 1 Eylül 1977 tarihinden itibaren ücretimin buna göre düzenlenmesini ve istihaklarımın zamlı ücretim üzerinden hesaplanmasını, aksi halde her türlü yasal yollara başvuracağım gibi kişisel ve demokratik haklarımı kullanacağımı, bu uygulamadan doğan sorumluluğun Müdürlüğünüze ait olacağını bildirir gereğini arzederim."

İşçiler, dilekçe verilmezden önce sabahtan Türk-İş'e bağlı Haber-İş'ten sendikacıların geldiğini bunlardan hukuk müşaviri olan kişinin "Ben Haber-İş'in avukatıyım, Onun görüşleri doğrultusunda konuşmam gerekir. Aksi takdirde benim avukatlığım neye yarar?" dediğini belirtmişlerdir.

Işyerinde işverenini bir süreden beri işçileri Haber-İş'e üye yapmak için sürdürdüğü zorbalıkların çeşitli şekillerde devam ettiğini söyleyen işçiler, şimdi de patronun kendilerine "ekonomik ambargo" uygulamak istediğini belirtmişlerdir.

Yapılan bu toplantıda işçiler, Haber-İş Sendikasından gelip toplantı yapanlara devamlı eleştiriler yöneltmişler. Bu eleştirilere cevap veremeyen sendikacılar daha sonra, işçilerin "50 lira hakkımız, söke söke alırız.", "Kahrolsun sarı sendikalar" diye slogan atmaları üzerine fabrikadan ayrılmışlardır.

KAYIP

Yukarda fotoğrafı bulunan Gaziantepli ŞABAN KESKIN iki seneden beri kayıp bulunmaktadır. Yerini bilenlerin Adana 14689 numaralı telefona bilgi vermeleri rica olunur. Şaban, karın ve iki çocuğun perişan bir vaziyette yolunu beklemekteler.

Politika'da SANAT-EDEBİYAT

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

"KAPİTAL" 110 YAŞINDA

14 EYLÜL 1867 KARL MARX'IN "KAPİTAL" İNİN BİRİNCİ CİLDİNİN YAYINLANDIĞI TARİHTİR. 110 YIL SONRA 14 EYLÜL 1977 TARİHİNDE, "KAPİTAL" ÖNEMİNİ HER ZAMANKİNDEN DAHA FAZLA KORURKEN, KARL MARX'IN GENÇLİK YILLARINDA YAZDIĞI İKİ ŞİİRİYLE BU ÖNEMLİ GÜNÜ ANIYORUZ.

JENNY' YE İKİ ŞARKI

ARADIM

Kalktım, bütün bağlarımı kopardım;
"Nereye böyle?" "Kendime bir dünya arıyorum."
"Patrak, şen çayırlar yok mu burda,
Altta deniz, kırpışan yıldızlar yukarda?"

"Dinle aptal, ben aramam öyle kestirmeleri,
Çarpmak için kayaya, seslendirmek Esir'i.
Acıyla ayakları sessizce bağlar onlar,
Bir zincir oluverir onların aşk sözleri.

"O dünya benim kendi içimden yükselmeli,
Kendisini göğsüme kendi yerleştirmeli,
Ta canımın koruundan fışkırmalı kaynağı,
Ruhumun soluğundan-çın çın ören kubbesi."

Gidebildiğim kadar uzaklarda dolaştım,
Geri döndüm, dünyaları yüklenip elim kolum.
Yıldızlar ile güneş orada oynaştılar,
Çaktı şimşek, birden batıp gittiler.

BULDUM

Neden raksedip durur, döner durur çalılar,
Topuklara dolanır, Mayıs sarmaşıkları,
Neden, neden kabarır Gökkatları yüceye,
Ovalar özler durur bulutlu dorukları?

Oralarda uçuşsam kendi kanatlarımla,
Gökler içinden dönüp kıyılardan yankılar,
Eşleşebilir mi ki göz yıldız ışığıyla?
Bakarım, gözlerim bulutlanır.

Yuvarlanırı yaşamın dalgaları, uzağa,
Kabarırı, parçalayın yoldaki köpükleri,
Boşluktan geldiğiniz, ruhunuz olmadığı,
Altın özgürlük günü esinlesin sizleri.

Ama yine o bakış acımasızca gelip
Kurcalar, tutuşturur kutsal unutmuşluğu.
Dünyaları nerede arayabilirdi ki?
O sende gepgerçek bir dünya içre büyüdü.

Çev. B.Pirhasan

Dünya şairleri Struga'da buluştu

16 yıldır yapılan "Struga Şiir Akşamları"nda "Altın Çelenk" ödülünü bu yıl İsveçli şair Lundksvit kazandı

■ Kentlerde yapılan şiir şenliklerini halk büyük ilgiyle izledi

"Struga Şiir Akşamları" geçtiğimiz ayın ikinci yarısında Yugoslavya'nın Struga ve öteki kentlerinde yapıldı. Şenliklere dünyanın çeşitli ülkelerinden, bu arada Türkiye'den de şair ve yazarlar katıldı. Türkiye ekibi bu yıl, geçen yıllara göre daha kalabalıktı. Ülkemizi temsil eden şairler şiirlerini okudular, bildiriler sundular. Geleneksel Altın Çelenk ödülü ise İsveçli Şair Artur Lundksvit'e verildi. Bilindiği gibi aynı ödül daha önce Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya verilmişti.

Struga ve öteki kentlerde halkın büyük ilgiyle izledikleri şenlikler, bu ülkede şiirin ne denli sevildiğini bir kez daha tanıtladı. Dileğimiz, şiirin geleneksel özelliğe sahip olduğu ülkemizde de bu tür şiir şenliklerinin gerçekleşmesi.

Sennur SEZER

Bir Makedon halk türküsü şöyle der: "Şu dünyada tek isteğim var, Struga'da dükkanım olsun." "Makedon halkının gözdesi bu küçük kasaba Ohri gölü yanına kurulmuş. Ohri kentine bağlı bir yazlık. Yazlıkların bütün özelliklerini taşıyor. İki büyük turistik otel: Biser ve Drim, yerel hediyeliklerin satıldığı küçük kulübeler. Göl kıyısında çadırlar, göle girenler turistler, turistler...

Struga'nın bir başka özelliği 16 yıldır, şiir akşamlarının kutlanması, şiire emeği geçmiş ünlü bir ozana verilen altın çelenk ve çağıra bildikleri her ülkeden gelen ozan ve yazarları 6 gün boyunca ağırlama. Şiir akşamları boyunca dinlenen şiirleri Makedon diline çevirip bültenler yayımlama, belli başlıklar altında toplanan Yugoslav ozanlarının şiirleri İngilizce Fransızca, Sırpça, Rusça çevirileri ve asıllarıyla birlikte konuk ozan ve yazarlara dağıtma, Bu Yugoslav Şiiri derlemelerine en güzel iki örnek: "İki Yaz Arasından Şiirler"le "Özgürlük Şiirleri". Böylece Struga'da bir şiir pazarı açılmış. Ozanlar arasında kurulacak dostluğa dayanan bir pazar bu. Bu pazardan şiirleri bilinen dillere çevrilmiş Yugoslav şairlerinin kârlı çıktığını, seslerini konuk yazar ve ozanlar yoluyla ülkelerinin dışına rahatça taşıdıklarını söyleyebiliriz. Konuk ozanlar da altı gün boyunca her ülkeden gelen ozan ve yazarlarla tanışmak, tartışmak, düzenlenen sempozyumlarda o ülkelerdeki durumu öğrenmek, bir haftalık bir "salt şiir dünyası" yaşamak olanağını buluyorlar. Sınırların, politik ortamın genellikle yaşanmadığı bir şiir dünyası.

KENTLERDE ŞİİR

Üstelik bence Struga'nın en güzel özelliği şiirleri açık havada Strugalıların ve Ohrililerin izlemesi. Şiirden payını alan tek kent Struga ve Ohri de değil. 22 Ağustostaki geleneksel geziyle çeşitli ozan grupları Makedon Cumhuriyeti'nin çeşitli kent ve çalışma merkezlerinde şiirler okunuyor: İşitip, Kumanova, Kavadar gibi. Üsküp'ün iki büyük iş merkezinde de şiirler okunuyor. Ve Struga 23 Ağustos'ta Kurşunlu Medrese'de bir şiir matinesiyle son buluyor.

Bu yıl Struga Şiir Akşamları'na çağrılı Türk ozan ve yazar sayısı, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Altın Çelenk aldığı 1974 yılını saymazsak, her yılkinden kalabalıktı. Fazıl Hüsnü Dağlarca (Altın Çelenk Ödülü almış ozan, geleneksel çağrılı), Sabahattin Kudret Aksal (Ozan), Adnan Özyalçıner (Hikayeci-yazar-çevirmen, sempozyumda konuşmak üzere), Kemal Özer (Ozan), İsmail Gençtürk (ozan), Gülten Akın (Ozan-Türkiye Yazarlar Sendikası adına, sendika önerisiyle), Kemal Bayram Çukurkavaklı (ozan-gazeteci, Yugoslav Kültür Bakanlığı çağrılısı).

STRUGA ŞİİR AKŞAMLARI BAŞLIYOR

Struga Şiir Akşamları, katılanların tanıştırılmalarını amaçlayan bir toplantıdan sonra, 18 Eylül akşamı Şiirevi'nde festival ateşinin yakılmasıyla Struga Şiir Akşamları Başkanı Yovan Strezovski ve Mateya Matevski'nin konuşması ile açıldı. Struga Şiir Akşamlarının bir bölümü bu yıl 85. yaşını ve parti başkanlığında 40 yılını dolduran Başkan Tito'ya ayrılmıştı. Konuşmalardan sonra Tito için şiirleri, geçen yılın altın çelenk ödülünü alan Eugene Guillevic'i, Mladinov Kardeşler ödülünü alan Atanas Vangelof'u, geçen yılın Mladinov kardeşler ödülünü kazanmış olan Aço Şapov'u dinledik. Bu arada bu yılın altın çelenk ödülünü kazanmış olan İsveçli ozan Artur Lundksvit'in hasta olduğunu ve Struga'ya katılamıyacağını öğrendik. Tito'nun ve Struga'ya katılanların kitaplarını kapsayan sergi açıldı.

Makedonyalı şair Mateya Matevski "Struga Şiir Akşamları" nın açış konuşmasını yapıyor.

ŞİİR SEMPOZYUMU

19 Ağustos gününü en önemli programı Unesco'nun koruyuculuğundaki şiir sempozyumuydu. "Ülkemizdeki güncel şiir akımları" konusundaki sempozyuma katılma kişiyle sınırlandırılmamıştı. Çağrılı her ozan ve yazar, sempozyuma katılıp katılmıyacağının bildirilmesi ve katılacaksa konuşma metnini iki aylık bir süre içinde şiir akşamları komitesine iletilmesi konusunda uyarılmıştı. Metin çevirisinin yapılması için bu gerekliydi. Türkiye'den sempozyuma katılmayı Adnan Özyalçıner kabul etmişti. 19 Ağustos günü "Direniş Şiiri" konusunda bir bildiri sundu. Sempozyuma katılan ülkelerden bir kişi de sempozyumu yöneten kurula alınıyordu. Türkiye'den Gülten Akın katıldı bu kurula. Adnan Özyalçıner'in konuşması ilgi çekti. Kişi olarak bu konuda geniş bilgi isteyenlerin arasında Miodrag Blatoviç (Ülkemizde Godot Geldi ve Kırmızı Horoz romanıyle tanınan yazar) ve Ante Poposki (ozan) da vardı.

TÜRKİYE EKİBİ

Türkiyeli yazar ve ozanlarla basın ve televizyon ilgilendi. Türkiyeli ozanlar ve yazarlarla konuşan Türkçe "Birlik" ve "Tan" gazetelerininyanında Sırpça yayın yapan "Politika" ve "Politika Ekspress" gibi popüler gazeteler de vardı. Struga'nın ünlü Köprü'sünde Gülten Akın "Biriken" şiirini okudu. Bu şiir Makedonça çevirisiyle bir aktris tarafından yinelendi. Makedon Cumhuriye'ndeki iş merkezlerindeki şiir okumalara da Türkiye ekibi katıldı: Kemal Özer (Kırçovo), Gülten Akın (Kavadar), İsmail Gençtürk (İştip), Kemal Bayram (Manastır), Sennur Sezer (Berovo). Struga'daki şiir akşamlarında Türkiyeli yazarlar olarak olumlu bir iz bıraktık kanısındayım. Dilerim bu etki ilerde Struga'daki Cezayip Şiiri gecesi gibi bir Türk Şiiri gecesi hazırlanmasına neden olur.

Struga bitti. Şimdi yenisi hazırlanıyor. Bizim işimiz Türkiye de de böyle bir festival hazırlamak. Hazır elimizde Yarımca Kültür Şenliği ve Antalya Festivali gibi olanaklar varken.

Struga sempozyumundan bir görünüş. Önde, Eugene Goillevic (1974 Altın Çelenk ödülü sahibi), ikinci sırada Gülten Akın, Sennur Sezer ve bir Yunanistanlı şair.

M.E. BOZARSLAN'IN "ANARŞİSTLER" ADLI KİTABI ÇIKTI

Yazar, gazeteci ve çevirmen Mehmet Emin Bozarslan'ın 12 Mart dönemini anlatan "Anarşistler" adlı bir öykü kitabı yayınlanmıştır. Daha önce yayınlamış olduğu "İçerdekiler ve Dışardakiler" adlı kitabıyla 12 Mart rejiminin Doğu'daki bazı uygulamalarını kamuoyuna duyurmuş olan yazar, 12 Mart'ın bir başka yönünü de bu kitabında anlatmaktadır.

Mehmet Emin Bozarslan'ın Üçüncü Dünya Yayınları tarafından yayınlanan kitabını ilk kez 16 Eylül günü İzmir Fuarı'ndaki Türkiye Yazarlar Sendikası pavyonunda imzalayacağı öğrenilmiştir.

TYS İMZA GÜNLERİ SÜRÜYOR

Türkiye Yazarlar Sendikasının İzmir Fuarında düzenlediği imza günleri sürmektedir. Yapılan açıklamaya göre kitaplarını imzalayacak olan yazarlar şunlardır:

14 Eylül (bugün): Rasih Nuri İleri, Muzaffer Arabul, Ali Rıza Ertan, 15 Eylül Füruzan, 16 Eylül, Ümit Kaftancıoğlu, M. E. Bozarslan, 17 Eylül: Sennur Sezer, Adnan Özyalçıner, 18 Eylül: Abdülkadir Bulut, 19 Eylül: Turgay Gönenç, Nezihe Meriç.

SOVYET RESSAMI PİMENOV ÖLDÜ

Sovyetler Birliği'nde çıkan günlük yayın organı İzvestiya Gazetesi tanınmış Sovyet ressamı Yuriy İvanoviç Pimenov'un geçtiğimiz Çarşamba günü 73 yaşında öldüğünü bildirmiştir.

Pimenov, Sovyet Güzel Sanatlar Akademisi ve Sinema Sanatçıları üyesi idi. Tanınmış ressam, "Lenin" ve "Devlet" nişanlarını almıştı.

Küçük burjuva devrimciliğinin sanat anlayışı üzerine

Orhan TAYLAN

Herhangi bir ilerici insan, bir sanat dalında bir çalışma yaptığında, bu zorunlu olarak ilerici ya da devrimci bir sanat yapıtı olmaz. Örneğin ben kendimi ilerici sayıyorum ve ıslık çalıyorum. Üstelik kendi kendime hiç de fena ıslık çalmadığımı düşünebilirim. Ama ortaya ilerici ya da devrimci bir sanat olayı çıkmıyor.

Sanatsal yaratının, öz-biçim ilişkisine mekanik olarak indirgenmesi pek çok genç arkadaşı sanatın kendine özgü özelliğini unutmaya götürüyor. Bunun sonucunda ortaya açıkça sanat-dışı olarak adlandıracağım tuhaf çalışmalar çıkıyor. İçtenlikle belirteyim, gazetemizin yayınladığı şiir, karikatür vb. işler arasında da bu tür çalışmalara rastlanıyor.

Geçenlerde karşılaştığımız ilginç bir örneği sergileyeceğim. 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle Barış Derneğinin düzenlediği Afiş Yarışmasının sonuçlarına birkaç arkadaş itiraz ettiler. Ve şöyle bir açı getirdiler; "Biz marksistiz ve de barış sorununu doğru kavramaktayız, o halde nasıl olur da marksist olmayan kişilerin çalışmaları ödül alır da biz alamayız?" Yukarıda sözünü ettiğim mekanik yaklaşımın insanı kaçınılmaz olarak içine düşüreceği basit yanılgı. Tabii meselelere böyle bakan kişilerin dahi kendilerini marksist zannetme özgürlükleri vardır ve bu özgürlüğe karşı çıkılması düşünülemez.

Bir sanat yapıtını sanat yapan, belli bir temanın, o sanat dalına özgü anlatım ögeleriyle özgün bir fikir haline getirilmesidir. Yani bir özün yaratılmasıdır. Yoksa verilen temayı ya da konuyu açıklamak değildir. Ya da edebi dildeki bir metnin grafik diline tercümesi değildir. Burada en can alıcı nokta tema ya da konu dediğimiz yazılı bir metnin içerdiği özün sanat yapıtının da özünü oluşturacağı yanılgısıdır. Küçük burjuvanın şematik kafası, bu hazır öz'e uygun bir biçim yamamakla sanat yapıtı doğuracağını düşünür. Oysa yaratıcılık dediğimiz şey, öz'ün kendi biçimiyle birlikte yaratılmasıdır. Şiirde imajlarla düşünmek, görsel sanatlarda biçimlerle düşünmek dediğimizde bu. Öz'le biçimin diyalektik bütünlüğü dediğimiz de bu. Tema ya da konunun belirlenmesinden sonra başlayan bu bütünlüğün yaratılması, yani sanatsal yaratı dediğimiz de bu. İşte burada yetenek, yaşantı zenginliği, kültür, bilgi, disiplin ve benzeri öznel etkenlerin vazgeçilmezliği öne çıkıyor. Yaratının bu özelliğinin önemsenmemesi ya da yadsınması, yukarıda sözünü ettiğim sanat-dışı kuruluklara, kopyacılıklara, yavanlıklara yol açıyor.

İşçi sınıfı adına, marksizm adına, ne adına olursa olsun bunlara sahip çıkmayacağım, çıkmayacağız. Bu böyle bilinmelidir.

Sanat çalışmalarını basit şema uygulamalarına indirgemek bizim işimiz değildir. Çünkü "basitlik ve sığlık küçük burjuvanın zevkine göredir". Bizim sorumluluğumuz saflarında yer almak istediğimiz, aldığımız, alacağımız, insanlık tarihinin en soylu mücadelesine, yaraşır ürünler verebilmek, verebileceklerin çalışmalarına içtenlikle destek olmaktır.

YAZ DERGİLERİNE BAKIŞ

TÜRK DİLİ

Türk Dili Haziran sayısını "İkinci Yeni"ye ayırdı. Etkinliği kalmamış bir şiir için söylenenler edebiyatseverleri pek ilgilendirmediği için bu sayı ilgi uyandırmadı. Temmuz sayısında geçen yıl yapılmış Türkistan gezi yazısı yer alıyordu. Konusuna göre özetlenmiş bir yazıydı bu. Ağustos sayısı ise Ceyhun Atuf Kansu'nun çocukluğa uzanan bir denemesiyle başlıyordu. Nevzat Uçkan'ın serçeler şiiri güzel bir duyarlıkla işlenmişti. Çocuk yazını sayısı olarak, öteki özel sayılar yoğunluğunda olmayan bir sayıydı. Türk Dili yaz boyunca arada bir çıkan güzel şiir ve birkaç önemli yazının dışında, bir kurum dergisinin dar boyutları içinde monotonluğunu sürdürdü.

SAÇAK

Mayıs sayısıyla yeni bir atılıma giren bu dergi yaz aylarında bunu sürdüremedi. Ağustos sayısında 1940 toplumcu kuşak şairlerine güya "gençler adına" çamur atan bir başyazıya da yer vererek kendisinden beklenen "umutları bir anda köreltti. Küçük dergilerin en sevilesi yanları içtenlikleridir. O da olmayınca geriye bir şey kalmıyor.

ÇAĞ

Bu dergi bir türlü yetkin bir düzeye ulaşamadı. Sanki İstanbul'da değil de taşrada basılıyor. Fakat kendisi oldukça iddialı. Bu çelişki ne kadar sürecek acaba.?

TÜRKİYE YAZILARI

Yaza doğru çıkma cesaretini gösteren dergilerdin biri oldu Türkiye Yazıları. Biçimi, bölümlemeleri, "küçük oturumu"yla öteki dergilerden daha "profesyonel" görünümde olan Türkiye Yazıları içerik olarak, çeşitli yapıdaki yazarları aynı çatı altına toplama çabası yüzünden kararsız göründü. Dergi içindeki kadroda olan çalkantıların da bunda payı vardı. Bunlara karşın Türkiye Yazıları edebiyatseverlerce "merak edilen" bir dergi olmuştur kuşkusuz. Temmuz sayısında Füsun Altıok'un "Dimyata Giderken" adlı yazısı ilgi çekiciydi. Ağustos sayısında tüm derginin Yaşar Kemal'e ayrılması kuşkusuz okurlarca ilgiyle karşılandı. Uzun ve bilgi verici bu konuşma bir belgedir. Genç şairlere olanak tanınması, bilimsel yazılara yer verilmesi derginin övülecek özellikleri arasındaydı.

doğruca — asım bezirci

Güncellik

Halkla bütünleşmenin, kitlelere ulaşmanın yollarından biri, belki de en kısası "güncellik"tir. "Güncel" (aktüel) demek, "günümüzün olayları, sorunları, gerçekleri, görüşleri, duyuşları, kişileriyle ilgili olan" demektir.

Bu ilginin sınırları çok geniş, çeşitleriyse çok değişiktir. Güncel, yaşanılanla doğrudan bağlantılı olduğundan, hayat gibi taze, renkli, canlı, zengin ve verimlidir. Ayrıca, yalnız insanları, tabakaları, sınıfları değil, toplumları, halkları, ulusları da kapsamaktadır. Bundan ötürü birey olarak da, toplum olarak da güncele sıcak, yakın, çabuk bir ilgi duyarız.

Bu durumu iyi değerlendiren eserlerin okunma, yayılma oranı ile kitlelerce özümlenme, benimsenme gücü artar.

Güncele eğilmenin bir yararı daha var: Günün getirdiği olaylara yazarın kalemiyle de katılmasına ve onları vaktinde aydınlatmasına, etkilemesine olanak verir.

Buna karşılık, ömrü pek kısadır güncelin. Etkisi de genellikle gelip geçicidir. Sanat ise hem bu geçiciliği yenmek, hem de söz konusu ilgiyi yaşatmak zorundadır. Yoksa, uyandırdığı ilgi de, etki de tez zamanda uçup gider. Bunu önlemek için, sanatçı, "geçici" deki "sürekli"yi bulmağa, günceli tarihsele bağlamaya çalışacaktır. Tıpkı, Nazım Hikmet'in öğütlediği gibi:

"Ne ah edin dostlar, ne ağlayın!
Dünü bugüne
Bugünü yarına bağlayın!"

Dünü bugüne ve bugünü yarına bağlamak gidicideki kalıcıyı devrimci bir anlayışla bulup ortaya koymakla sağlanır. Bu da güncel gerçekliği diyalektik maddeci açıdan tarihin ve geleceğin gözüyle çözümmeyi, evrimi ve süreciyle, çağı ve çevresiyle birlikte kavramayı gerektirir.

Güncelliğe diyalektik yöntemle yanaşmak özellikle çelişkileri gözden geçirmeye bağlıdır. Geçici ile kalıcı ancak bu yolla ortaya çıkarılabilir.

Bilindiği üzre, gerçeklik-bağrında taşıdığı çelişkiler dolayısıyla durmayan bir hareket, oluşum ve süreç içindedir. Çelişkiler temel ve yan, iç ve dış, uzlaşan ve uzlaşmayan diye iki kümede toplanabilir. Bir gerçekliğin, olgunun evrimini belirleyen ve öbür çelişkilere egemen olana "temel çelişki" denir. Temel çelişkiye bağlı olup evrimde belirleyici bir etkisi görülmeyen çelişkiler ise "yan çelişki" diye adlandırılır.

Her gerçekliğin kendine özgü temel ve yan çelişkileri vardır. Sözgelimi, kapitalist toplumun temel çelişkisi, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişmedir. Bu çelişme, toplumsal üretim ilişkileri ile bireysel üretim araçları mülkiyeti arasındaki çelişkiyi doğurmuştur. Temel çelişkiye bağlı öbür çelişkiler şunlardır: Sermaye ile emek, burjuvazi ile işçi sınıfı, kullanım değeri ile değişim değeri, alış ile satış, meta ile para vb. arasındaki çelişki...

Kapitalist düzende görülen sınıf kavgası, sömürü, yabancılaşma, bunalım, savaş, faşizm, emperyalizm, işsizlik vb. önemli olgular söz konusu temel çelişkiden kaynaklanır ve öteki çelişkilerle beslenirler. Ayrıca, bireysel ve toplumsal hayatımıza ilişkin irili ufaklı daha bir yığın olgu da dolaylı olarak, aynı çelişkilerin etkilerini taşırlar...

Güncel gerçekliğin işlenmesi başlıca iki tehlikeyle karşılaşır: Geçicilik ve sığlık...

Bunları aşarak süreklilik ve derinliğe varmak isteyen yazar çelişkiler düzenini göz önünde tutmak zorundadır. Bunun için, ele aldığı gerçekliği belirleyen özgül çelişkiyi bulmalı, onun adı geçen temel, yan ve dış çelişkilerle ilintilerini araştırmalıdır. Özgül çelişkiyi oluşturan karşıtlardan değiştirici ve tutucu olanları ayırt etmelidir. Gerçekliği, değiştirici karşıta göre sergilemelidir. (Çünkü, değiştirici karşıt, geleceğin tohumudur.) Ayrıca, konunun daha iyi yansıtılmasına, somutlanmasına yarayacak güncel ayrıntılardan-önemliyi boğmayacak biçimde-yararlanmalıdır.

Bunlar yapılmazsa, güncelin silinişiyle eser de ilginçliğini, etkinliğini çabucak yitiriverir.

Belli bir grevden söz açan bir hikâye düşünelim. Eğer grev kendi evrimi ve özgül çelişkisi ile temel ve yan çelişkilerin dışında, soyut ve tikel bir olay gibi yüzeyden sunulmuşsa, derinlikten yoksun kaldığı gibi ilginçliği de yazıldığı günlerle sınırlanmış olur, yarınlara ulaşmaz...

İtalya'nın 1935'te Habeşistan'a saldırdığı günlerde yayınlanan "Taranta Babu'ya Mektuplar", güncel bir konunun nasıl işlenmesi gerektiğini gösteren başarılı bir örnektir.

Nâzım Hikmet bu eserinde, Habeşistanlı bir gencin Roma'da sessizce öldürülüşünü hikâye eder. Fakat bu özel hikâyeye alttan alta kısaca İtalya'nın tarihini, toplumsal durumunu, kapitalizmin bunalımını, faşizmin içyüzünü, Mussolini'nin kişiliğini, emperyalizmin savaşçılığını da ustalıkla sokar. Böylece özel genelle, güncel tarihselle, özgül çelişki temel ve yan çelişkilerle birleştirilmiş olur. Kırk iki yıl önce basılmış olan eserin zaman aşımına uğramaması, ideolojik/estetik işlevini sürdürmesi, hâlâ ilgi ve sevgiyle okunması onun bu özelliğinden gelmektedir.

"Taranta Babu'ya Mektuplar"ın vardığı bu olumlu sonuç, küçük burjuvanın günceli (aslında gerçekliği) küçümseyen kaçak yazarlarına iyi bir karşılıktır.